

UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE

HANDBOK

UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE

RIKSOMFATTANDE HANDBOK
FÖR INTRODUKTION I DET UPPSÖKANDE
UNGDOMSARBETET

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	FÖRORD	4
2	VÄRDERINGAR OCH ARBETSGREPP	6
3	STYRNING OCH STATSUNDERSTÖD	10
	Tillämpliga lagar	10
	Behandling av personuppgifter	14
	Statsunderstöd för uppsökande ungdomsarbete	20
4	GRUNDLÄGGANDE UPPGIFT OCH MÅL	22
5	MÅLGRUPP OCH HÄNVISNING	26
6	UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE I PRAKTIKEN	30
	Arbetsformer, metoder och verksamhetsfält	30
	Processerna inom det uppsökande ungdomsarbetet	36
	Bemötande, stöd och hänvisning vidare	38
7	DEN UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETAREN	40
	Professionell identitet	40
	Fysisk och psykisk arbetshälsa	42
8	PRODUKTION AV INFORMATION OCH PÅVERKAN	44
9	KOMMUNIKATION OCH MARKNADSFÖRING	46
10	LEDNING OCH STÖD	48
	Ledning	48
	Kamratstödsnätverk och stöd	50
11	MULTIPROFESSIONELLA NÄTVERK	52
12	UTVÄRDERING, KVALITET, UTVECKLING OCH RAPPORTERING	56
13	TILL SAMARBETSPARTNER	60
14	REGIONALA SÄRDRAG OCH ORGANISATIONENS	
	EGNA VERKSAMHETSMETODER	64
15	NYTTIGA LÄNKAR	66
16	LITTERATUR OCH FORSKNING	68
17	UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETARE SOM DELTAGIT I UTVECKLINGEN AV HANDBOKEN	70

1. FÖRORD

VÄLKOMMEN ATT TA DEL AV DET UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETET!

Denna handbok är i första hand avsedd som stöd för introduktionen av uppsökande ungdomsarbetare och deras chefer men kan utnyttjas också av mer erfarna yrkesutbildade personer för att rikta och utveckla arbetet samt hitta gränssytor med olika samarbetspartner. Handboken ger dig en bättre förståelse av det uppsökande ungdomsarbetets bakgrund, värderingar och etiska principer samt den grundläggande uppgift som fastställs i ungdomslagen.

Det uppsökande ungdomsarbetet ingår i specialungdomsarbetet, som syftar till att nå unga under 29 år som står utanför utbildningssystemet och arbetslivet eller som behöver stöd för att få tillgång till vissa tjänster. Det uppsökande ungdomsarbetet erbjuder den unga tidigt stöd om den unga själv vill ha det. Arbetet stärker den ungas färdigheter att ta sig framåt i livet. Det uppsökande ungdomsarbetet är frivilligt för den unga.

Det uppsökande ungdomsarbetet utförs i de ungas egen miljö och möjliggör en trygg och förtroendefull vuxenkontakt. Inom det uppsökande ungdomsarbetet söker man tillsammans med den unga lösningar

på den ungas problem och frågor och hjälper den unga att anlita de tjänster som han eller hon behöver och vill ha.

Det uppsökande ungdomsarbetet har sina rötter i det uppsökande arbete som i olika former har bedrivits bland marginaliserade grupper av befolkningen i flera årtionden. Det uppsökande arbetet i Finland har influerats av de övriga nordiska och europeiska länderna och i synnerhet tagit intryck av socialarbetet bland unga i Norge, där det uppsökande arbetet har en betydande roll. I bakgrunden ligger också ungdomsarbetets etiska principer, värderingar och tillvägagångssätt – såsom att stödja den ungas utveckling, finnas vid den ungas sida och stärka den ungas delaktighet och initiativkraft.

Det uppsökande arbetet grundar sig på att lyssna på och förhandla med den unga – vad vill den unga och vad är han eller hon beredd att förbinda sig till? Utgångspunkten för allt arbete som syftar till förändring är att människorna och gemenskaperna själva medverkar till att fastställa och genomföra olika mål. Förutom enskilda individer kan det uppsökande arbetet även omfatta gemenskaper i och med att de förändringar som sker inom gemenskapen stöder den individuella processen. Kärnan i det uppsökande arbetet är att förstå vad individen vill, hitta metoder för att åstadkomma förändring och bidra till att skapa förutsättningar för förändring i olika gemenskaper och i samhället. (Källa: Amet ry, fri översättning). Det uppsökande

de ungdomsarbetet når de unga dels i deras egen vardagsmiljö, dels via olika nätverk.

I Finland har man bedrivit uppsökande arbete allt sedan 1960-talet, då man började tillämpa ett nytt arbets sätt särskilt bland olika gäng och ta sig ut till de ungas egen miljö. Under 1970-talet arbetade man enligt den norska modellen bland unga som ansågs leva under riskfyllda förhållanden. Arbetet profilerades som arbete på gatan, där stödet fokuserades på specialgrupper som befann sig i svåra situationer och stod utanför servicesystemet, såsom narkomaner och prostituerade. Arbetet utförs i par och på gatan skapas kontakter till unga, för vilka man efter en tid föreslår möten också utanför fältet. (Källa: Vältämisen ammattilaiset, Vamos, fri översättning).

I Finland har man bedrivit uppsökande ungdomsarbete allt sedan 1990-talet, och år 2008 började undervisnings- och kulturministeriet finansiera kommunala försök inom det uppsökande ungdomsarbetet inom ramen för servicehelheten för social förstärkning. Det uppsökande ungdomsarbetet infördes för första gången i ungdomslagen 2011, då undervisnings- och kulturministeriet på mer regelbunden basis började bevilja kommuner understöd för att ordna uppsökande ungdomsarbete. På så sätt möjliggörs en riksomfattande flexibel och lättillgänglig närservice för sådana unga som löper risk att marginaliseras eller som i övrigt behöver stöd för att hitta sin egen väg.

I Finland har man bedrivit uppsökande arbete allt sedan 1990-talet...

2.

VÄRDERINGAR OCH ARBETSGREPP

UNGDOMSARBETETS VÄR- DERINGAR OCH ETISKA

Allt ungdomsarbete styrs i första hand av ungdomslagen och de principer som fastställs i den. Dessutom tillämpas de yrkesetiska anvisningarna för ungdomsarbete (Finlands Ungdomssamarbete Allians rf och Ungdoms- och Idrottssektorns experter rf), som är avsedda för sådana yrkespersoner inom ungdomsarbetet som har en utbildning i branschen och som arbetar i en kommun, en organisation eller inom den privata sektorn.

Enligt de yrkesetiska anvisningarna är syftet med ungdomsarbetet att varje ung person ska hitta sin plats som individ och samhällsmedlem i överensstämmelse med sina egna resurser och sitt eget synsätt. Inom ungdomsarbetet stöds och möjliggörs frivillig verksamhet för unga, de unga betraktas som individer och medlemmar av en grupp och de handleds att lösa konflikter på ett positivt sätt samt att undvika förutfattade meningar och fördomar. Ungdomsarbetaren ingjuter tro på framtiden genom sitt eget agerande och sin utstrålning. Ungdomsarbetet består av möten, uppmuntrande fostran och gemensamma aktiviteter. Ungdomsarbetaren har alltid tid när den unga behöver det. Han eller hon förstår att ungdomsarbetet bygger på den ungas frivilliga deltagande. Ungdomsarbetaren tar tag i missförhållanden och åtgärdar orättvisor, ingriper i sådant som äventyrar den ungas tillväxt, utveckling och hälsa samt handlar på ett opartiskt och rättvist sätt med respekt för olikheter.

Ungdomsarbetaren ser de ungas olika behov, visar omsorg, är närvarande och uppmuntrar den unga. Ungdomsarbetaren ger den unga tid att lära sig om livet och rätta till sina misstag. Ungdomsarbetet stärker den ungas delaktighet i närgemenskapen, olika kulturer och samhället, främjar de ungas levnadsförhållanden och välbefinnande samt skapar och utvecklar trygga verksamhetsmiljöer tillsammans med de unga. Ungdomsarbetet förändras i takt med de ungas behov och ungdomskulturen. Ungdomsarbetaren är med och stöder de unga i vardagen och förhindrar marginalisering samt skapar förutsättningar för de unga att delta, övervinna sina rädslor och förverkliga sina drömmar.

Ungdomsarbetaren värdesätter sitt eget arbete, arbetar konstruktivt och öppet inom arbetsgemenskapen och samarbetsnätverket samt stärker ungdomsarbetets roll genom att lita på sin sakkunskap, identifiera sin yrkesidentitet samt utveckla sitt yrkesområde och sin kompetens. Ungdomsarbetaren delar med sig av sitt kunnande och lär sig av andra experter samt utnyttjar ungdomsarbetets styrkor inom det mångprofessionella samarbetet. Ungdomsarbetaren främjar dialogen mellan olika aktörer, respekterar den unga och dennas närmaste nätverk samt hanterar den information som han eller hon får på ett ansvarsfullt sätt.

Ungdomsarbetaren är ett stöd för tillväxt och fostran och fungerar som tolk för ungdomen och de ungas levnadsförhållanden. Han eller hon följer den ungdomspolitiska diskussionen och beredningen av beslut, deltar i diskussionen och för fram de ungas perspektiv.



Ungdomsarbetaren har förmåga att på ett konstruktivt sätt ifrågasätta och lyfta fram missförhållanden i samhället. Han eller hon uppmuntrar de unga att utöva inflytande och utvecklar påverkningssmöggheterna tillsammans med de unga, är medveten om utgångspunkterna i sitt arbete och sin organisation och granskar partnerskap, samarbete och extern finansiering ur detta perspektiv. Ungdomsarbetaren respekterar naturen och livet, tar hänsyn till omvärlden, ingriper i skadegörelse och uppmuntrar till en miljövänlig livsstil samt iaktar principerna om hållbar utveckling. Ungdomsarbetaren väljer i sitt arbete alternativ och arbetsmetoder som respekterar naturen och skonar miljön och tar hand om sig själv och sitt välbefinnande. Ungdomsarbetaren kan identifiera och erkänna sina egna begränsningar, utnyttja servicenätverket för unga som stöd i sitt arbete, skilja mellan arbete och fritid samt sätta gränser i förhållande till de unga. Han eller hon upprätthåller sitt kunnande och sin hälsa genom att ta hand om sig själv och genom att tillägna sig ny information om unga och ungdomsarbetet.

Inom det uppsökande ungdomsarbetet iakt-tas ungdomsarbetets värderingar och etiska principer och arbetet influeras också av tra-ditionen bakom det uppsökande arbetet.

Frivillighet och självbestämmanderätt

– Den unga fastställer själv sitt behov och bes-tämmer i vilken riktning han eller hon vill föra sitt liv. Arbetet sker utifrån den information som den unga gett. Den unga får alltid välja om han eller hon vill ta emot det stöd som erbjuds inom det uppsökande ungdomsarbetet eller inte.

Den unga i centrum – Det uppsökande ung-domsarbetet sker alltid i de ungas egen livsmil-jö, när de unga behöver det och i samarbete med de unga. Det uppsökande ungdomsar-betet är målinriktat och utgår från den ungas behov. Den unga ställer själv upp mål för sitt eget liv.

Respekt – Ungdomsarbetaren har en holistisk och humanistisk människosyn, respekterar den unga för den han eller hon är, handlar på ett jämlikt och interaktivt sätt, erkänner varje indi-vids människovärde och accepterar den ungas värderingar.

Vid den ungas sida – Inom det uppsökande ungdomsarbetet stöder man den unga när det gäller att lösa problem i den ungas liv, hitta de tjänster som den unga behöver och förbinda sig till dem. Dessutom finns man vid den ungas sida i brytningsskeden och stannar kvar i den ungas liv så länge som han eller hon önskar eller behöver det. Den unga kan alltid komma tillbaka, ”dörren står öppen”. Uppsökande ung-domsarbetare är genuint närvarande.

Tillgänglighet – Det uppsökande ung-domsarbetet är en gratis tjänst som utgår från de ungas behov och som har en så låg tröskel som möjligt.



På den ungas sida, inte i den ungas ställe

– Den unga löser själv problemen i sitt liv och skapar en sådan framtid som han eller hon vill ha. Inom det uppsökande ungdomsarbetet stöder man den unga men löser inte den ungas problem i hans eller hennes ställe. Den unga bär själv ansvar för sitt liv. Det uppsökande ung-domsarbetet motiverar och stöder den unga att göra sådana val som gynnar honom eller henne.

Förtroende – Samarbetet mellan den uppsö-kande ungdomsarbetaren och den unga byg-ger på förtroende, förståelse, ömskinlighet och ärlighet.

Holistiskt synsätt – Arbetet styrs av den ungas individuella behov och välbefinnande som hel-het samt de tjänster som dessa förutsätter. Det är av central betydelse att stöd och service sätts in i rätt tid.

Multiprofessionellt samarbete – Den upp-sökande ungdomsarbetaren är förtrogen med de ungas servicenätverk men behöver inte vara expert på alla områden. Den ungas angelägen-heter utreds tillsammans med den unga och med stöd av olika nätverk. Ungdomsarbetaren kan identifiera sin egen professionella roll och uppdragets gränser och vid behov styra den unga framåt genom att hänvisa honom eller henne till andra professionella.

Personlighet och egna värderingar

– Det är viktigt att identifiera sina egna värderingar och de metoder genom vilka man kan utnyttja sin egen personlighet som ett redskap i mötet med de unga. De egna värderingarna kan stå i konflikt med arbetets, organisationens eller den ungas värderingar. Då måste man kunna förbinda sig till organisationens och ar-betets värdegrund och respektera den ungas värderingar.



TILLÄMPLIGA LAGAR

På det uppsökande ungdomsarbetet, liksom på det övriga ungdomsarbetet, tillämpas i första hand [ungdomslagen 1285/2016](#). Inom det uppsökande ungdomsarbetet genomförs ungdomslagens mål utifrån de utgångspunkter som fastställs i lagen. Dessutom iakttas paragraferna om uppsökande ungdomsarbete. Ungdomslagen är förpliktande endast för det uppsökande ungdomsarbete som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet, medan det uppsökande ungdomsarbete som ordnas inom andra sektorer även kan vara underställt andra lagar.

2 § i ungdomslagen

Syftet med denna lag är att:

- främja de ungas delaktighet och möjligheter att påverka samt förmåga och förutsättningar att verka i samhället,
- stödja de ungas utveckling, självständighetsprocess och gemenskapskänsla samt inhämtandet av kunskaper och färdigheter i anknytning till detta,
- stödja de ungas fritidssysselsättningar och verksamhet i det civila samhället
- främja de ungas likställdhet och jämlikhet samt tillgodo-seendet av deras rättigheter, och
- förbättra de ungas uppväxt- och levnadsvillkor.

Syftet ska uppnås med utgångspunkt i:

- solidaritet, kulturell mångfald och internationalism,
- hållbar utveckling, sunda levnadsvanor och respekt för miljön och livet,
- sektorsövergripande samarbete.

Ungdomslagen
riktar sig stark
detektiv ungdomsarbete.



3.

STYRNING
OCH STATS-
UNDERSTÖD



**Det uppsökande
ungdomsarbetet grundar sig
på frivillighet från den
unges sida och samarbete
med den unge.**

10 § i ungdomslagen

Uppsökande ungdomsarbete

Syftet med uppsökande ungdomsarbete är att nå unga som är i behov av stöd och att hjälpa dem att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som främjar deras utveckling, självständighetsprocess, delaktighet i samhället och övriga livskompetens och som bidrar till deras möjligheter till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden. Det uppsökande ungdomsarbetet grundar sig på frivillighet från den unges sida och samarbete med den unge.

När kommunen ordnar uppsökande ungdomsarbete ska den till ansvarig för verksamheten utse en kommunal tjänsteinnehavare eller en person som står i arbetsavtalsförhållande till kommunen. Den som arbetar inom uppsökande ungdomsarbete ska ha tillräcklig utbildning och erfarenhet av arbete bland unga. Uppsökande ungdomsarbete kan ordnas av en kommun eller av flera kommuner tillsammans. Kommunen kan ordna uppsökande ungdomsarbete också genom att skaffa tjänster hos en sammanslutning som producerar tjänster för unga. I detta fall ansvarar kommunen för att de tjänster som den har skaffat ordnas på det sätt som avses i denna lag.

Uppsökande ungdomsarbete inleds i första hand utifrån information som den unge själv har gett och utgående från den unges egen bedömning av sitt stödbehov. Uppsökande ungdomsarbete kan också inledas på basis av information från andra myndigheter.

Andra lagar som tillämpas på arbetet eller anknyter till det och som är bra att känna till:

Utöver ungdomslagen tillämpas även andra lagar på det uppsökande ungdomsarbetet, och därtill samarbetar man med många olika sektorer. Därför är det bra att känna till den lagstiftning som tillämpas på de övriga aktörerna i nätverket och deras verksamhet. Det lönar sig att regelbundet läsa igenom lagarna, utvärdera dem i förhållande till det egna arbetet och tillsammans med arbetsgemenskapen och organisationen fastställa hur de olika lagarna genomförs och syns i det praktiska arbetet.

- **grundlagen**

- **diskrimineringslagen**

- **socialvårdslagen**

- **barnskyddslagen**

- **personuppgiftslagen**

- **förvaltningslagen**

- **lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

- **lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

- **lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet**

- **lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män**

- **lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret**

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Inom det uppsökande ungdomsarbetet behandlas ungas personuppgifter. För det klientregister som bildas av uppgifterna svarar inom kommunen det organ enligt [kommunallagen](#) som ansvarar för det uppsökande ungdomsarbets administration. Över klientregistret ska alltid göras en registerbeskrivning. Den personuppgiftsansvarige ska utforma anvisningar om behandlingen av personuppgifter och se till att tillräcklig utbildning ordnas.

Inom ramen för det uppsökande ungdomsarbetet får man lämna ut endast sådana uppgifter som behövs för att få kontakt med den unga, dvs. den ungas identifierings- och kontaktuppgifter. Sådana uppgifter är den ungas namn, telefonnummer, e-postadress, adress och vid behov personbeteckning. Vid överföringen av uppgifter ska man iakttä aktsamhet, eftersom informationen att den unga är föremål för uppsökande ungdomsarbete torde kunna betraktas som en uppgift som gäller personliga förhållanden och som därför omfattas av sekre-

tessbestämmelserna. Om den unga redan är föremål för en barnskyddsanmälan, en föregripande barnskyddsanmälan eller en anmälan enligt socialvårdslagen behöver uppgifterna inte ytterligare lämnas ut till det uppsökande ungdomsarbetet. På regional nivå finns olika elektroniska kontaktsystem, såsom handlingsmodellerna [Tajua mut! \(Fatta mej!\)](#) och [Välittämisen koodi](#), via vilka man kan anmäla en ung person till det uppsökande ungdomsarbetet. Den unga och vårdnadshavaren för en minderårig ska på förhand på lämpligt sätt underättas om att uppgifter om den unga kan lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet.

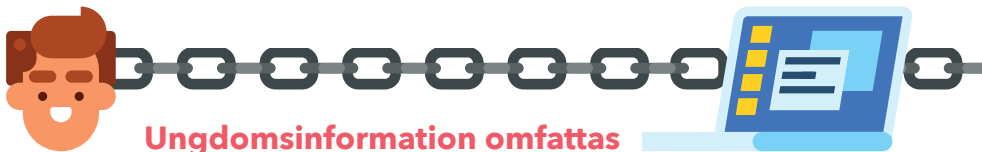
Undervisningsanordnare och utbildningsanordnare ska underrätta det uppsökande ungdomsarbetet i den ungas hemkommun om unga som har avbrutit sina studier eller som inte har placerat sig i utbildning efter den grundläggande utbildningen. Forsvarsmakten och civiltjänstcentralen ska meddela om unga som befriats från sin värnplikts- eller civiltjäns-

tgöring för att de inte är tjänstdugliga eller som avbrutit sin värnplikts- eller civiltjänstgöring. I första hand lämnas uppgifter ut med den ungas och, om den unga är minderårig, med vårdnadshavarens samtycke. Om den unga inte ger sitt samtycke till att uppgifter lämnas ut, men myndigheten bedömer att den unga är i behov av stöd, ska uppgifterna lämnas ut till den ungas hemkommun för det uppsökande ungdomsarbetet. Kommunen bör klart och tydligt fastställa till vem uppgiften om den ungas stödbehov lämnas ut och denna information ska vara lätt att hitta på kommunens webbplats. Myndigheten kan också låta bli att lämna ut uppgifter om den unga om den med stöd av den tillgängliga informationen bedömer att den unga inte är i behov av stöd. Uppgifter lämnas ut endast om unga under 29 år.

Också en annan myndighet eller Folkpensionanstalten får lämna ut en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter till den ungas hemkommun, om myndigheten med stöd av information som den fått i sitt uppdrag samt med beaktande av den ungas situation och stödbehov bedömer att det är nödvändigt. Också registrerade föreningar eller stiftelser som arbetar med unga eller andra sammanslutningar som erbjuder fritidsaktiviteter för unga kan lämna ut den ungas identifierings- och kontaktuppgifter till det uppsökande ungdomsarbetet, om dessa bedömer att den unga är i behov av stöd. Detta förutsätter dock ett uttryckligt samtycke av den unga eller, om den unga är minderårig, av vårdnadshavaren.

Det uppsökande ungdomsarbetet är konfidentiellt och sker utifrån information som den unga själv har gett. De uppgifter som lämnats ut till det uppsökande ungdomsarbetet får användas endast inom det uppsökande ungdomsarbetet. Uppgifterna om den unga ska behandlas med aktsamhet och den ungas ärenden ska diskuteras med eftertanke också inom den egna arbetsgemenskapen – de anställda ska ges endast de användarrättigheter till datasystem och register som behövs med tanke på deras arbetsuppgifter. Särskild aktsamhet ska iakttas när det gäller att bevara uppgifternas konfidentialitet i samband med utlämnandet av dessa (till exempel genom att använda skyddad e-post). Den ungas uppgifter får aldrig lämnas ut till utomstående eller andra aktörer utan ett uttryckligt samtycke av den unga och, om den unga är minderårig, även av vårdnadshavaren.

Inom det uppsökande ungdomsarbetet lämnar man inte ut uppgifter om den unga utan samtycke av den unga eller en minderårigs vårdnadshavare, förutom om villkoren för skyldigheten att göra en myndighetsanmälan uppfylls ([barnskyddsanmälan](#), [anmälan enligt socialvårdslagen](#) eller [anmälan enligt strafflagen](#)). Också i dessa fall ska den unga och, om den unga är minderårig, även vårdnadshavaren i mån av möjlighet på förhand underrättas om anmälan och utlämnandet av uppgifter. Inom det uppsökande ungdomsarbetet registreras vilka uppgifter om den unga som lämnats ut och till vem.



Ungdomsinformation omfattas av datasäkerhet.

Den unga och dennas vårdnadshavare har rätt att få information om behandlingen av de personuppgifter som samlas in inom det uppsökande ungdomsarbetet och utlämnandet av dessa.

Den ungas identifierings- och kontaktuppgifter eller andra uppgifter som samlats in i samband med arbetet med den unga ska inte arkiveras utan uppgifterna ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av uppdraget. I kommunen kan man arkivera kvantitativa uppgifter som hänför sig till utvecklingen av verksamheten och som inte kan användas för att identifiera enskilda individer. Motsvarande anonyma statistikuppgifter om unga som omfattats av det uppsökande ungdomsarbetet registreras i en gemensam databank via PAR-systemet eller ett motsvarande klient- och statistiksystem. Statistikuppgifterna kan studeras på webbplatsen Nuorisotilastot.fi.

I lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret (5 § 24.7.2009/560) finns bestämmelser om utlämnandet av uppgifter med tanke på kommuner som ordnar uppsökande ungdomsarbete enligt ungdomslagen och genomförandet av deras uppgift. Detta gör det möjligt att lämna ut uppgifter om unga som blivit utan studieplats från antagningsregistret till det uppsökande ungdomsarbetet i den ungas hemkommun.

Inom det uppsökande ungdomsarbetet registreras vilka uppgifter om den unga som lämnats ut och till vem.

11 § i ungdomslagen

Utlämnande av uppgifter för uppsökande ungdomsarbete

För att uppgifter ska få lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet krävs den ungas samtycke, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller någon annanstans.

Oberoende av bestämmelserna om sekretess ska en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den unges hemkommun enligt följande:

- undervisningsanordnare ska lämna ut uppgifter om unga som har avslutat sin grundläggande utbildning men inte har placerat sig i utbildning efter den grundläggande utbildningen,
- utbildningsanordnare ska lämna ut uppgifter om unga som avbryter sina yrkes- eller gymnasiestudier
- försvarsmakten och civiltjänstcentralen ska lämna ut uppgifter om unga som befrias från sin värnplikts- eller civiltjänstgöring för att de inte är tjänstdugliga eller som avbryter sin tjänstgöring.

Om en undervisningsanordnare, en utbildningsanordnare, försvarsmakten eller civiltjänstcentralen med stöd av tillgänglig information och med beaktande av en i 2 mom. avsedd ung persons situation och stödbehov som helhet bedömer att den unge inte är i behov av i 10 § avsedda tjänster och övrigt stöd, behöver denna aktör inte lämna ut uppgifter om den unge.

Också andra myndigheter än de som nämns ovan i denna paragraf och Folkpensionsanstalten får oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter till den unges hemkommun för det uppsökande ungdomsarbetet, om myndigheten eller Folkpensionsanstalten med stöd av information som den fått i sitt uppdrag samt med beaktande av den unges situation och stödbehov som helhet bedömer att han eller hon utan dröjsmål är i behov av tjänster och annat stöd.

Om registrerade föreningar eller stiftelser som arbetar med unga eller andra sammanslutningar som erbjuder fritidsaktiviteter för unga bedömer att en ung person är i behov av uppsökande ungdomsarbete, kan de med uttryckligt samtycke av den unge eller vårdnadshavaren för en minderårig lämna ut den unges identifierings- och kontaktuppgifter till det uppsökande ungdomsarbetet.

Den som lämnar ut uppgifter som avses i denna paragraf ska på förhand på lämpligt sätt underrätta den unge och vårdnadshavaren för en minderårig om att uppgifter om den unge kan lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet i situationer som avses i 2 och 4 mom.

Bestämmelser om att göra barnskyddsanmälan och föregripande barnskyddsanmälan finns i 25 och 25 c § i barnskyddslagen (417/2007). Bestämmelser om kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet finns i 35 § i socialvårdslagen (1301/2014). Om den som är anmälningspliktig enligt dessa bestämmelser har kontaktat den myndighet som ansvarar för socialvården, behöver det inte på basis av samma uppgifter göras en anmälan till det uppsökande ungdomsarbetet.

UPPSÖKANDE
UNGDOMSARBETE



12 § i ungdomslagen

Behandling av uppgifter om unga i det uppsökande ungdomsarbetet

Identifierings- och kontaktuppgifter för det uppsökande ungdomsarbetet får lämnas ut på elektronisk väg. Inom ramen för det uppsökande ungdomsarbetet får uppgifter som inkommit i samband med uppdraget samköras eller annars behandlas i syfte att identifiera unga som är i behov av stöd och för skötseln av uppgifter inom det uppsökande ungdomsarbetet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller en enskild ung person inom ramen för det uppsökande ungdomsarbetet registreras den som har anmält den unges kontakt- och identifieringsuppgifter, beslut om fortsatta åtgärder samt information om vilka uppgifter om den unge som lämnats ut och till vem. Kommunen är registeransvarig vid behandlingen av personuppgifter.

De uppgifter om en ung person som inkommit i samband med det uppsökande ungdomsarbetet får lämnas vidare till andra myndigheter endast med den unges samtycke. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifter om honom eller henne själv enligt sin utvecklingsnivå. Uppgifterna ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av uppgiften.

Den som arbetar med uppsökande ungdomsarbete får inte utan den unges samtycke för

för utomstående röja vad han eller hon i samband med skötseln av uppgifter som avses i denna lag har fått veta om den unges personliga förhållanden, hälsotillstånd eller ekonomiska situation eller om förmåner eller stödåtgärder som den unge åtnjuter. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke.

Anvisningar för behandlingen av personuppgifter finns på undervisnings- och kulturministeriets webbplats (på finska) [Nuorten työpajat ja etsivä nuorisotyö](#).

Mer information om EU:s dataskyddsförordning finns på dataombudsmannens byrås webbplats.



STATSUNDERSTÖD FÖR UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE



Undervisnings- och kulturministeriet delar ut understöd via regionsförvaltningsverken för anställning av uppsökande ungdomsarbete. Regionförvaltningsverket beviljar statsunderstöd för att genomföra det uppsökande ungdomsarbetet. Syftet är att minska antalet unga som står utanför utbildningssystemet och arbetslivet och främja ungas delaktighet och samhörighet. Det behovsprövade understödet beviljas för att anställa uppsökande ungdomsarbetare (högst 30 000 euro/årsverke).

[Statsunderstödet för uppsökande ungdomsarbete](#) är avsett för att stöda sådant uppsökande ungdomsarbete som föreskrivs i ungdomslagen (1285/2016). Understöd kan beviljas kommuner eller sådana sammanslutningar och stiftelser som har rättsförmåga och ett gällande avtal med en eller flera kommuner om bedrivande av uppsökande ungdomsarbete inom kommunens område. Privatpersoner kan inte beviljas understöd.

Syftet med statsunderstödet är att minska antalet unga som står utanför utbildningssystemet och arbetslivet samt att främja de ungas de-

laktighet och samhörighet. Med understödet stöds sådant uppsökande ungdomsarbete som avses i ungdomslagen (1285/2016). Undervisnings- och kulturministeriet rekommenderar att det uppsökande ungdomsarbetet sker i samarbete med i synnerhet utbildningsnordnarna, rådgivningstjänsterna för unga (Navigatorn), verkstadsverksamheten för unga och socialväsendet.

Statsunderstöd söks för ett kalenderår i sänder via regionförvaltningsverkets [e-tjänst](#) på blanketten "Statsunderstöd för att stöda uppsökande ungdomsarbete". Understöd kan sökas under ungefär en månad i september och oktober (år 2018 var ansökningsstiden 25.9–31.10.2017). Mer information om grunderna för beviljande av understöd finns på undervisnings- och kulturministeriets webbplats under fliken [Understöd](#).

Statsunderstödet täcker den uppsökande ungdomsarbetarens lönekostnader och förutsätter av kommunen eller den organisation som utför det uppsökande ungdomsarbetet även en självriskandel som ska täcka de övriga kostnader-

na av verksamheten (verksamhet, arbetslokaler och -redskap, rese- och utbildningskostnader m.m.). Regionförvaltningsverken övervakar användningen av understödet, och beviljade understöd kan återkrävas om den som anställts med stöd av understödet har utfört andra uppgifter än de uppgifter inom uppsökande ungdomsarbete som avses i ungdomslagen eller om den anställda har varit frånvarande från sitt arbete och en vikarie inte anställts.

Användningen av statsunderstödet följs upp med hjälp av PAR-systemet eller ett motsvarande klient- och statistiksystem. Från PAR-systemet rapporteras organisationens uppgifter samt statistiska kunduppgifter tre gånger per år till den riksomfattande databasen PARkki. Man kan också använda ett annat system vid uppföljningen, men den som genomför det uppsökande ungdomsarbetet ska årligen besvara en riksomfattande enkät. De nationella och regionala uppgifterna som förts in i databasen PARkki finns på webbplatsen [Nuorisotilastot.fi](#).

Statsunderstödet täcker den uppsökande ungdomsarbetarens lönekostnader.

4.

UPPGIFT OCH MÅL

GRUNDLÄGGANDE UPPGIFT OCH MÅL

Uppsökande ungdomsarbete kan ordnas av en kommun eller flera kommuner tillsammans. Kommunen kan ordna uppsökande ungdomsarbete också genom att skaffa tjänster av en sammanslutning som producerar tjänster för unga. I detta fall ansvarar kommunen för att de tjänster som den skaffar ordnas i enlighet med ungdomslagen. Det uppsökande ungdomsarbetet kan i kommunen inordnas under olika sektorer (t.ex. ungdomsväsendet, socialväsendet eller sysselsättningstjänsterna), men det är likväl fråga om specialungdomsarbete som regleras i ungdomslagen.

Det uppsökande ungdomsarbetet ska komplettera de befintliga tjänsterna, inte ersätta dem. Den mest centrala uppgiften inom det uppsökande ungdomsarbetet är att nå unga som står utanför servicesystemet eller som trots att de får stödtjänster behöver handledning och någon som finns vid deras sida. Målet är att förbättra deras färdigheter att förbinda sig till en utbildning eller ett arbete genom att stärka deras livskunskap och lösa individuella utmaningar. Förutom att man stöder enskilda unga och grupper av unga har det uppsökande ungdomsarbetet också en annan samhällsuppgift – att ge unga som står utanför servicesystemet en röst samt att synliggöra brister i servicesystemet och

sådana luckor i samhällets stödnät som unga kan falla igenom. Inom det uppsökande ungdomsarbetet producerar man information om de ungas levnadsförhållanden och aktuella fenomen, eftersom arbetet utförs i de ungas egen miljö och tillsammans med unga som i allmänhet känner till svagheterna i servicesystemet bättre än de sakkunniga.

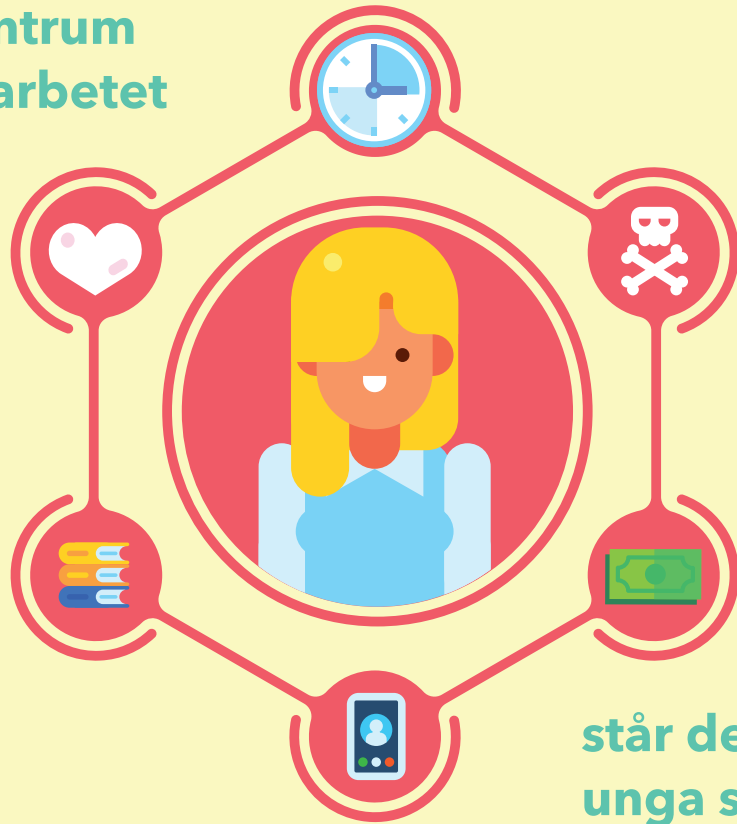
Det uppsökande ungdomsarbetet är alltid gratis för den unga. Inom det uppsökande ungdomsarbetet arbetar man på ett förebyggande sätt bland sådana unga som ofta har behov också av korrigerande tjänster. Arbetet är stundvis mycket intensivt och ligger på gränsen mellan ungdomsarbete och social handledning, även om det har en uppenbar förankring i ungdomsarbetet genom de lagar, etiska principer och den grundläggande uppgift som det hänförs sig till.

Det uppsökande ungdomsarbetets funktion är att stödja den unga att skapa ett sådant liv som den unga är nöjd med och som hjälper honom eller henne att ta sig vidare. I centrum för arbetet står den unga själv; han eller hon fattar med stöd av en sakkunnig egna beslut om sitt liv. Den uppsökande ungdomsarbetaren ska-

Den mest centrala uppgiften inom det uppsökande ungdomsarbetet är att nå unga.



I centrum för arbetet



står den
unga själv!

par ett förtroendefullt och respektfullt förhållande med den unga och hjälper den unga att förbinda sig till processen kring att bli självständig, vara delaktig och skaffa sig färdigheter att bygga upp en bra vardag och framtid. Centralt för det uppsökande ungdomsarbetet, liksom för allt ungdomsarbete, är också att hjälpa den unga att skapa ett kamratstödsnätverk. Det uppsökande ungdomsarbetet är alltid frivilligt för den unga, och det är inte förknippat med sanktioner eller förpliktelser. Detta sänker tröskeln för att ta emot tjänsten och börja samarbeta.

Den uppsökande ungdomsarbetaren är en trygg vuxenkontakt som tar hänsyn till den ungas välbefinnande som helhet, stöder den unga inom alla livsområden samt accepterar och respekterar den unga för den han eller hon är. Han eller hon synliggör samhällets olika förväntningar och hjälper den unga att anpassa sitt liv till dem utan att den unga i alltför hög grad tvingas avstå från sitt eget sätt att leva. Ungdomsarbetaren "sitter alltid på samma sida av bordet" med den unga och hjälper den unga att anlita de tjänster som den unga behöver och vill ha samt att få tillgång till dem i rätt tid. Det uppsökande ungdomsarbetet är ett rörligt arbete som inte är begränsat till ett fysiskt rum – arbetet utförs i de ungas egen miljö. Det innebär att ungdomsarbetaren dels måste söka sig ut på fältet för att ta kontakt med unga (gatuarbete, läroanstalter, köpcentrum osv.), dels att han eller hon ledsagar den unga till ämbetsverk och tjänster.

**Ungdoms-
betaren "sitter
alltid på samma
sida av bordet"
med den unga.**

5.

MÅLGRUPP OCH HÄNVISSNING

ARBETA ENLIGT DINA BEHOV

Det uppsökande ungdomsarbetet riktar sig i huvudsak till unga under 29 år som står utanför utbildningssystemet, arbetslivet eller servicesystemet. Det är dock beroende på den ungas behov möjligt att arbeta också med sådana unga som redan omfattas av en tjänst. Officiellt finns ingen nedre åldersgräns men eftersom målgruppen i första hand består av unga som står utanför servicesystemet, gäller den nedre åldersgränsen i allmänhet unga som avslutat (eller avbrutit) grundskolan. I de flesta kommuner ligger den nedre åldersgränsen på 13-16 år. Målgruppen och arbetets insatssområden måste regelbundet omdefinieras utifrån de lokala behoven. Kommunen fastställer i egenskap av ansvarig för det uppsökande ungdomsarbetet vilken åldersklass eller annan ungdomsgrupp som ska prioriteras inom det uppsökande ungdomsarbetet. Prioriteringen innebär dock inte att den uppsökande ungdomsarbetaren kan låta bli att söka upp en ung person som han eller hon fått kännedom om. Fastställandet av en målgrupp förutsätter att lokala fenomen, befolkningsstrukturer och de ungas levnadsförhållanden kartläggs för att man ska veta när det lönar sig att fokusera resurserna på en viss grupp. Även om resurserna fokuseras på en viss grupp är det uppsökande ungdomsarbetet alltid avsett för alla unga som behöver det.



**Den unga kan själv kontakta
det uppsökande ungdoms-
arbetet om han eller hon
upplever sig behöva stöd
eller vill diskutera.**

Inom det uppsökande ungdomsarbetet lönar det sig när man planerar verksamheten att fästa särskild vikt vid sådana ungdomsgrupper som av någon orsak löper större risk att marginaliseras – till exempel språkliga och kulturella minoriteter, unga med en socioekonomiskt sämre ställning eller unga med behov av fysiskt eller psykiskt stöd. Att kartlägga målgruppernas och de ungas levnadsförhållanden och möjligheter samt att bilda nätverk med andra aktörer (till exempel olika stödorganisationer, språk- och kulturorganisationer, eftervården inom barnskyddet, brottspåföljdsmyndigheten eller skuldrådgivningen) är till hjälp för att hitta de grupper på lokal nivå som behöver mer uppmärksamhet.

Det uppsökande ungdomsarbetet ska via olika kanaler försöka nå sådana unga som anmälts till systemet så länge tills den unga antingen tar emot tjänsten eller tackar nej, fyller 29 år, flyttar permanent från landet eller tills den som gjort anmälan drar tillbaka sin anmälan på grund av att den ungas situation förändrats. Skyldigheten att få tag på den unga upphör således inte bara för att den ungas telefonnummer är ur bruk eller för att man inte på annat sätt lyckats nå den unga trots att man försökt. Det är givetvis möjligt att den unga inte nås trots upprepade försök. Den unga ska anmälas till det uppsökande ungdomsarbetet i hemkommunen även om han eller hon vistas på annan ort. Detta förutsätter samarbete mellan det uppsökande ungdomsarbetet i olika kommuner.

De unga som man samarbetar med längst är sådana unga som upplever att de behöver stöd och som är villiga att ta emot stöd. Ofta kan stödbehovet hänföra sig till ändamålsenlig sysselsättning, ekonomi, boende, missbruksproblem och mentala problem eller överlag till en kartläggning av den ungas framtid. Ibland befinner sig de unga inom det uppsökande ungdomsarbetet i mycket svåra livssituationer, och därför kan man stöta på olika utmaningar i mötet med ungdomarna. Organisationer som utför uppsökande ungdomsarbete gör klokt i att utarbeta planer och anvisningar samt utbilda personalen med tanke på dessa utmanande situationer. Regelbunden arbetshandledning är nödvändigt. På så sätt tryggar man både de anställdas och de ungas säkerhet och välbefinnande.

Den unga kan själv kontakta det uppsökande ungdomsarbetet om han eller hon upplever sig behöva stöd eller vill diskutera. Man har försökt sänka tröskeln för att ungdomarna själva ska ta kontakt på olika sätt – de uppsökande ungdomsarbetarna söker sig till de ungas egen miljö, både när det gäller sociala medier och övriga ungdomsmiljöer, där de gör sig själva och sitt arbete bekanta för de unga. Det ska vara lätt att hitta ungdomsarbetarnas kontaktpuppgifter, och marknadsföringen och informationen ska hela tiden utvecklas. Den unga kan kontakta det uppsökande ungdomsarbetet också via de elektroniska kontaktsystemen, såsom handlingsmodellerna [Tajua Mut! \(Fatta mej!\)](#) och [Välittämisen koodi](#) i de regioner där dessa används.

EN FÖRTROENDEFULL RELATION

Arbetsformer, metoder och verksamhetsfält

Fokus i det uppsökande ungdomsarbetet ligger på att skapa en förtroendefull relation till den unga, uppmuntra honom eller henne till att hitta sin egen inre motivation, och tillsammans med den unga kartlägga hans eller hennes styrkor och möjligheter. Arbetet utförs i många olika miljöer, ur olika utgångslägen och med sikte på varje ung persons individuella mål. Därför varierar också arbetsformerna och metoderna efter behov. Uppsökande ungdomsarbete går ut på att ge individuell handledning, arbeta ute på fältet i de miljöer där de unga rör sig handleda de unga till olika tjänster samt att arbeta i mångprofessionella nätverk. Även riktade smågrupper samt läger och utfärder kan vara ändamålsenliga sätt att arbeta med de unga. Smågrupper och läger eller utfärder arrangeras i sådana fall där de tjänar syftet med det uppsökande ungdomsarbetet och de ungas individuella mål.

En central metod när det gäller att bli bekant med den unga, bygga upp ett förtroende och forma en helhetsbild av den ungas situation är samtal. Dessa samtal förs i samband med individuella möten, men också i smågruppsverksamhet i en trygg kamratstödsgrupp kan utgöra en bra samtalsplattform. För att sänka samtalströskeln kan man också utnyttja olika ak-

tiviteter. I samtalen är det viktigt att man synliggör den ungas styrkor och identifierar områden där han eller hon kan utvecklas. Vidare gäller det att bygga upp en positiv självbild hos den unga och hitta något som är värt att eftersträva i framtiden samt att stärka de ungas förmåga att skapa relationer till andra ungdomar.

Typiska mål för arbetet är att nå en social förändring hos de unga och att stärka deras självkänsla, självrespekt, kommunikativ och social kompetens samt att utveckla livskompetens och delaktighet. Dessa mål eftersträvas t.ex. genom individuell handledning, att delta regelbundet i en kamratstödsgrupp och planera framtiden med fokus på sina resurser för att bibehålla egen initiativkraft och självbestämmanderätt under hela processen.

Det uppsökande ungdomsarbetet kan stödja unga i många olika livssituationer, t.ex. om de hoppat av skolan eller drabbats av en överraskande kris. Det uppsökande ungdomsarbetet är med i de ungas vardag och reagerar snabbt både på de ungas föränderliga situationer och på behoven hos nya unga. Tid för en träff ordnas snabbt, och den unga når också enkelt själv en uppsökande ungdomsarbetare. Det uppsökande ungdomsarbetet strävar efter att

påverka på olika nivåer – individer, grupper, det omgivande samhället och i de ungas levnadsförhållanden.

Att möta den unga och erbjuda individuell handledning utifrån hans eller hennes behov är centralt, men handledning och stöd kan också erbjudas via kamratstödsgrupper ifall detta tjänar de ungas individuella mål. Det uppsökande ungdomsarbetet och dess metoder är mångsidiga och fastställs utifrån lokala behov – arbetet anpassas till respektive område och de ungdomar som bor där. I hela landet tillämpas samma arbetsgrepp och mål inom det uppsökande ungdomsarbetet. Individuella handledning, vägledning till tjänster och mångprofessionellt nätverkssamarbete metoder som tillämpas allmänt.

Det är naturligt för det uppsökande ungdomsarbetet att arbeta i många olika miljöer, exempelvis på kontor, ställen där olika tjänster finns, på gatorna och läroanstalter. Flexibel arbetstid och rörlighet är ett livsvillkor för uppsökande ungdomsarbete som är tillgängligt och utgår från de ungas behov. Det är viktigt att träffas på sådana platser som är lättillgängliga för de unga, vid behov även hemma hos den unga, om tröskeln för att träffas någon annanstans är hög. Den uppsökande ungdomsarbetaren deltar aktivt i mångprofessionella nätverk, söker sig till platser där de unga finns och vägleder de unga till olika tjänster. Den ungas egna miljöer utgör en väsentlig del av livet och måste därför beaktas och respekteras. Om möjligt bör man stödja den ungas delaktighet i den egna närmiljön och i samhället..

6.

UPPSÖKANDE UNGDOMS- ARBETE I PRAKTIKEN

ARBETSFORMER FÖR UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE:

Individuell handledning

(t.ex. bygga upp ett förtroende, kartlägga den ungas helhetssituation, sätta upp mål samt stödja den ungas självkänsla och färdigheter)

Fältarbete

(t.ex. planmässigt fältarbete på gatorna och i de ungas miljöer med målet att skapa kontakter till nya unga, informera eleverna i klass 9 och de studerande på andra stadiet om arbetsformen genom skolbesök och informationsmöten samt ledsagande av unga till ämbetsverk och tjänster)

Verksamheten Aikalisä (Time Out)

Gruppverksamhet

(t.ex. riktad smågruppsverksamhet, informationsmöten och temagrupper)

Nätverkssamarbete

(t.ex. myndighetsanmälningar om unga, stödja de unga i mångprofessionella nätverk och ledsaga dem till de tjänster som de behöver)

Arbete på nätet

(t.ex. synlighet och information i sociala medier, hur möta de unga på nätet?)

GOD PRAXIS:

Tjänster som Ungdomscentren i Finland tagit fram utnyttjas, till exempel Nuotta-träning.

De anställdas styrkor utnyttjas, liksom även det specialkunnande som de har i och med sin varierande utbildningsbakgrund

En bestämd åldersgrupp följs aktivt (t.ex. intervjuer med unga (en åldersklass))

Den unga ges möjlighet att fritt välja plats för mötet

Ungdomsarbetaren följer med den unga t.ex. för att bekanta sig med en fritidssyssla som han eller hon gillar

Prioritetsområden och prioritetsgrupper som arbetet med fördel kan fokuseras på kartläggs regelbundet (målgrupper och fältarbete)

Arbete i par i samarbete med myndigheter och andra aktörer eller en annan uppsökande ungdomsarbetare (arbetssäkerheten vid hembesök, kamratstöd, reflektering och delning)

Five Steps - processen (Källa: International Guide on the methodology of Street Work throughout the World):

1. Orientera sig i de ungas miljö och förhållanden både i teorin och i praktiken (historisk och kulturell kontext, att möta människor)

2. Vara närvarande i de ungas miljö, observera och orientera sig i verksamhetskulturen, ge det uppsökande ungdomsarbetet ett ansikte bland de unga i området för att få deras godkännande (upprepas regelbundet)

3. Presentera vem man är och varför man är närvarande, viktigt att nå en egen plats i samhället

4. Skapa kontakter och förtroende - erbjuda handledning och uppsökande ungdomsarbete

5. Handledning - gruppverksamhet och individuell handledning, de ungas delaktighet i deras egen miljö och i samhället stärks

Observation av miljön (kännedom om aktuella fenomen och ungdomskulturerna)

METODER:

K17 -ungdomslokalverksamhet
(möjlighet att skapa kontakter till ungdomar, av vilka en del kan vara i behov av tjänster)

Känslkort och känslospel
(individuell verksamhet och smågruppsverksamhet)

Föräldrakvällar
(genom att delta i föräldramöten på läroanstalter gör man arbetsformen känd och ger den ett ansikte)

Hembesök
(för att nå en ung person eller utifrån en inbjudan tillsammans med ett arbetspar)

Arto - Vardagsaktiviteter, bedömning tillsammans med den unga

**Pre-Start -modellen
- i samarbete med
en ungdomsverkstad**

"Servicetolkning"
(myndighetsspråk och tjänster förklaras vid behov för den unga så att han eller hon förstår vad tjänsterna går ut på)

**Påverkansarbete på lokalt plan,
bevakning av en ung persons
intressen, inflytande och
möjliggörande av delaktighet**

"Walk in" -jourtidar på olika ställen
(som är lättillgängliga för de unga)

**Presentationer och
informationsmöten**

Gruppbildning

(delta i gruppbildningar på skolor och läroanstalter som en del av arbetet med att göra arbetsformen känd och ge den ett ansikte, gruppbildningar inom egna riktade grupper t.ex. med hjälp av den Nuotta-träning som ungdomscentren tillhandahåller)

Verkstadsverksamhet, startträning
(ungdomsarbetaren följer med i brytningsskedet och finns vid den ungas sida också under hela verkstadsperioden)

Internationell verksamhet
(t.ex. ungdomsutbyten, European Voluntary Service, International Cultural Youth Exchange)

HÄR KAN DU LÄSA MER OM METODERNA, ARBETSFORMERNA OCH VERKSAMHETSMILJÖERNA:

International Guide on the methodology of Street Work throughout the World

No mitä te sitten teette? - Etsivä nuorisotyö Hämeenlinnassa

Välittämisen ammattilaiset - Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön

"Ainoa hommani on auttaa sinua." - Etsivän nuorisotyön hyvät käytänteet Etelä-Suomen alueella

Processerna inom det uppsökande ungdomsarbetet

Processerna inom det uppsökande ungdomsarbetet varierar mycket beroende på regionala skillnader, verksamhetskulturerna och de ungas individuella behov. Varje process med en ung person är unik, och planerade faser kan ske i en oförutsedd ordning, delvis på varandra eller utebli helt och hållet. Med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet som helhet vore det ändå viktigt att inom organisationen skapa en tydlig, återkommande processbeskrivning som kan utvecklas. Processbeskrivningen fungerar som grund för planeringen, bedömningen och utvecklingen av arbetet. Det kan också löna sig att planera processerna för den individuella handledningen av de unga på förhand, trots att riktningen, metoderna och målen fastställs utifrån varje ung persons egna önskemål och resurser. Det kan vara motiverat att definiera och planera processerna för handledningen tillsammans med olika samarbetspartner för att de unga så smidigt som möjligt ska kunna övergå från en tjänst till en annan.

EXEMPEL: Processen för planering, genomförande och utvärdering av uppsökande ungdomsarbete

1. Kartläggning - Regelbundna kartläggningar är viktiga för att man ska veta vad som händer och vem arbetet bör inriktas på. Samtidigt kanske man på förhand kan identifiera vissa fenomen som håller på att ta form.

2. Val av central målgrupp och utredning av målgruppens stödbehov

- Utifrån kartläggningen fastställs en central målgrupp, och samtidigt utreds hur behoven inom målgruppen kan mötas på ett optimalt sätt.

3. Val av metoder för att nå en grupp/individ

- Olika metoder söks för att nå dessa ungdomar (uppsökande arbete/näbarhet) och engagera dem (skapa kontakter och bygga upp en förtroendefull relation).

4. Arbete med individer eller små grupper

- Genom handledning kan de unga få stöd för att hitta sin egen väg.

5. Hänvisning till tjänster - Den unga motiveras till att söka sig till en tjänst, han eller hon har en ungdomsarbetare vid sin sida i tjänsten och får stöd med att återgå till samhället efter tjänsten.

6. Dokumentering, rapportering och statistikföring

- Arbetet dokumenteras (bl.a. PAR-systemet) och uppgifter om dess effekter samlas in (bl.a. [Sovari - ett verktyg för mätning av social förstärkning](#)) som en del av det vardagliga arbetet.

7. Utnyttjande av dokumenteringen och den insamlade informationen i påverkansarbetet - Under processens gång produceras information om målgruppens levnadsförhållanden

och aktuella fenomen, och informationen förmedlas vidare till samhällsdebatten.

8. Utvärdering, reflektering och utveckling

9. Processen upprepas från början

EXEMPEL: Vägledningsprocessen

1. Kontakt: Den unga själv, hans eller hennes anhöriga eller myndigheterna kan ta kontakt och anmäla ett stödbehov.

2. Näbarhet: Efter kontakttagandet eller anmälan försöker man nå den unga via olika kanaler. Den unga kontaktas så snart som möjligt efter kontakttagandet, i synnerhet om den unga själv har tagit kontakt (snabb reaktion, tidigt stöd). Försöken att nå den unga fortsätter tills han eller hon nås eller fyller 29 år eller tills anmälaren drar tillbaka sin anmälan.

3. Arbete: Arbetet med den unga utförs med stöd av de uppgifter som den unga har lämnat och med sikte på de mål som han eller hon satt upp.

4. Hänvisning till tjänster: Den unga hänvisas till de tjänster eller den verksamhet han eller hon behöver (vid behov ledsagas han eller hon av en ungdomsarbetare)

5. Avslutande av samarbetet: Processen för uppsökande ungdomsarbete avslutas tillsammans med den unga

EXEMPEL: Processen för individuell handledning

1. Livssituationen kartläggs, en förtroende-

full relation byggs upp och en helhetsbild skapas - Närvaro och framskridning i den ungas takt, samarbetet byggs upp och mål sätts upp.

2. Handledning, motivering och bemötande

- Arbetet framskrider planmässigt mot uppsatta mål, den ungas initiativkraft och resurser stärks, arbetet styrs av den ungas perspektiv, behov och mål.

3. Regelbunden kontakt under hela processen

- Ungdomsarbetaren engagerar sig i den unga och i processen, intresserar sig för den ungas situation och bryr sig om honom eller henne.

4. Den ungas rättigheter klarläggs under hela processen

- Det ska säkerställas att den unga vet vilka rättigheter och skyldigheter han eller hon har i samhället och hur dessa fungerar i den ungas vardag.

5. Den unga förbinds till att ta ansvar för sitt eget liv.

6. Nätverksbyggande, hänvisning till tjänster - Det är särskilt viktigt att hänvisningen, tjänsterna och arbetet sätts in i rätt tid.

7. Måluppföljning och fortsatt arbete

8. Avslutande av samarbetet - Processen för uppsökande ungdomsarbete avslutas tillsammans med den unga när hans eller hennes stödbehov har uppfyllts. Den unga bör vara medveten om att han eller hon alltid vid behov kan återupptas i det uppsökande ungdomsarbetet, "dörren står öppen."

Bemötande, stöd och hänvisning vidare

Ett respektfullt bemötande och de färdigheter detta innebär är av central betydelse i det uppsökande ungdomsarbetet, liksom i allt annat ungdomsarbete. Det första mötet med den unga sker på ett neutralt sätt utan antaganden, och strävan är att skapa en avslappnad och trevlig stämning. Ungdomsarbetaren stannar upp och lyssnar på vad den unga berättar om sig själv och sitt behov av stöd, ger rum för hans eller hennes egen person och anpassar sitt eget agerande enligt den ungas rytm. Den unga informeras öppet om vad uppsökande ungdomsarbete går ut på och hur det fungerar. Vidare förklaras det för den unga vilken roll ungdomsarbetaren har när det gäller att förbättra den ungas situation och att han eller hon har tystnadsplikt. Principerna om ett respektfullt, förtröligt och likvärdigt bemötande gäller arbete med både individer och grupper. I grupparbete gäller det också att ge akt på jämlikhetsspekten, dvs. att varje ung person erbjuds ett för honom eller henne lämpligt tillfälle att delta i verksamheten och diskussionen och att dela sina erfarenheter med andra på det sätt som han eller hon vill.

När ungdomsarbetaren möter den unga ska han eller hon stanna upp, vara närvarande till hundra procent som en likvärdig medmänniska, skapa en lugn atmosfär och aktivt lyssna till de förväntningar och önskemål som den unga har. Den ungas resurser och styrkor identifieras och kläs medvetet i ord. Mötena förlöper

innanför den ungas komfortzon, i den ungas takt, på ett lösningsorienterat sätt i riktning mot gemensamt uppställda mål, och de kan ske ansikte mot ansikte, via sociala medier eller per telefon. Den unga ska kunna uppfatta respekten, intresset och närvaron också vid möten som sker på nätet eller per telefon.

A och O när det gäller möten med de unga är att målmedvetet sträva efter social förstärkning och andra mål som satts upp för den unga, att på ett professionellt sätt finnas vid den ungas sida och att stanna upp och vara lyhörd även vid spontana möten som sker utan tidsbokning. Den unga leder diskussionen medan den uppsökande ungdomsarbetaren ställer frågor, är intresserad och fångar upp sådant som den unga säger som kan hjälpa att klargöra den ungas situation, önskemål och målsättningar. Ungdomsarbetaren lyfter fram den ungas starka sidor och alternativ, och börjar vid behov uppmuntra den unga att gå i riktning mot de tjänster han eller hon behöver. När den unga hänvisas vidare är det viktigt att förklara vilka olika alternativ och möjligheter den unga har och vilket nätverk av tjänster det finns, så att den unga kan känna sig trygg när han eller hon övergår till att arbeta med en annan yrkesperson. Vid behov kan den uppsökande ungdomsarbetaren stödja den unga genom att finnas vid hans eller hennes sida vid övergången till en tjänst.



Ungdomsarbetarens egna attityder, värderingar, känslor och eventuella stress är alltid närvarande vid mötena med de unga. Det är viktigt att han eller hon är medveten om dessa och strävar efter att "nollställa sig" inför ett möte med en ung person, så att mötet förlöper lugnt och harmoniskt. Andra viktiga aspekter som ska beaktas i samband med möten är den uppsökande ungdomsarbetarens och den ungas eller ungdomsgruppens fysiska och psykiska säkerhet och välbefinnande.

2.

DEN UPPSÖKANDE UNGDOMS- ARBETAREN

EXPERT I UNGDOMSARBET

Professionell identitet

Den uppsökande ungdomsarbetaren är expert på frågor som rör unga, ungdomen, de ungas levnadsförhållanden och utmaningar samt aktuella fenomen. I det uppsökande ungdomsarbetet, liksom i ungdomsarbetet överlag, förutsätts de anställda uppvisa [ett straffregisterutdrag](#) när anställningsförhållandet inleds.

Den som arbetar inom uppsökande ungdomsarbete ska ha tillräcklig utbildning och erfarenhet av arbete bland unga. Det rekommenderas att ungdomsarbetaren också ska ha erfarenhet av arbete med mer utmanande klientgrupper samt bred insikt i frågor som rör de ungas liv. Det är viktigt att ungdomsarbetaren kan sätta gränser för sig själv och för den unga och vara sig själv i alla avseenden, dock med ett professionellt grepp och så att ett visst avstånd bibehålls. Likaså är det viktigt att ungdomsarbetaren kan identifiera gränserna för sitt eget kunnande samt de känslor och värderingar som styr hans eller hennes eget agerande. Den anställda ska dels förbinda sig till det uppsökande ungdomsarbetet och den egna organisationens värdegrund, dels ha ett humanistiskt, respektfullt arbetsgrepp. Det är av central betydelse att den anställda verkligen vill vara på de ungas sida och engagera sig både i arbetet och i den unga. Den anställda måste kunna beskriva sitt eget arbete och sin kompetens och marknadsföra tjänsten för

nätverk och unga. Nätverksbyggande är en nödvändig färdighet, eftersom en stor del av arbetet utförs i samarbete med andra yrkespersoner.

Viktiga egenskaper hos en uppsökande ungdomsarbetare är förmåga att interagera med och möta andra människor, pålitlighet, stress-tålighet, mod att ta upp svåra frågor till diskussion, empati, flexibilitet och anpasslighet, god förmåga att hantera besvikelser och förändring samt förmåga att tillägna sig ny information på ett mångsidigt sätt och utnyttja den i praktiken. Det kunnande som behövs lever i tiden och förändras kontinuerligt. Det är därför viktigt att upprätthålla och utveckla sitt kunnande regelbundet. Uppsökande ungdomsarbete är ett ganska självständigt arbete (man arbetar dock också som par eller i team), och ungdomsarbetarna måste därför ha förmåga att arbeta självständigt, fatta beslut på egen hand, lita på sitt eget omdöme och ibland också välja kreativa lösningar.

Ungdomsarbetaren ska inse vilka gränser och vilket ansvar som gäller när man på ett professionellt sätt finns vid den ungas sida och bygger upp en förtroendefull relation. Det handlar om att sätta tydliga gränser för vad man berättar om sig själv och samtidigt iakttä tystnadsplikt i fråga om de ungas ärenden, och att klara av att planenligt avsluta en relation. Det är viktigt att göra en klar skillnad mellan arbete och fritid. Ibland kan en relation också upphöra mitt i en process om ungdomsarbetaren t.ex. övergår till andra uppgifter. Då ska nödvändiga uppgifter överföras på ett finkänsligt sätt med iakttagande av tystnadsplikten till en kollega för att arbete för den unga kan fortsätta smidigt.

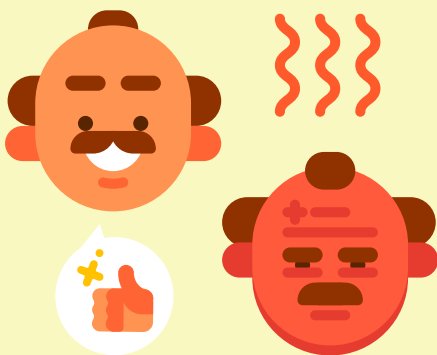
En uppsökande ungdomsarbetare kan arbeta på en ungdomsgård, handleda grupper och ordna läger, förutsatt att han/hon utför detta arbete i sin roll som uppsökande ungdomsarbetare. Det ska vara motiverat att den anställda är närvarande på ungdomsgården eller ordnar gruppverksamhet med tanke på målsättningar för det uppsökande ungdomsarbetet, eftersom han/hon inte utgör en del av den resurs med vilken det kommunala ungdomsarbetet ordnas. Den uppsökande ungdomsarbetaren kan delta i nätverksmöten som ordnas av arbets- och näringsbyrå, socialväsendet eller någon annan aktör, men i regel ska deltagandet ske på önskemål av den unga, och ungdomsarbetaren ska vara med som stöd för honom/henne. Det uppsökande ungdomsarbetet kan i regel inte utgöra en etablerad del av den rad av myndigheter och yrkespersoner som den unga möter på ett första nätverksmöte. Åtminstone ska det uppsökande ungdomsarbetets roll i dessa situationer klargöras i början. Det ska säkerställas att den unga verkligen av fri vilja tar emot den tjänst som det uppsökande ungdomsarbetet erbjuder och att situationen inte är förknippad med påtryckning från andra aktörer. När man arbetar i många olika verksamhetsmiljöer och med flera olika metoder är det bra att ha en klar bild av målsättningarna för det egna arbetet – uppsökande ungdomsarbete är snarare en attityd och ett arbetsgrepp än vissa bestämda funktioner eller metoder.

Fysisk och psykisk arbetshälsa

De uppsökande ungdomsarbetarna arbetar med ungdomar som har utmanande livssituationer. De situationer som de möter i sitt arbete kan ibland bli en utmaning för deras fysiska och psykiska arbetshälsa. Verksamhetskulturen inom det uppsökande ungdomsarbetet har dessutom av tradition varit förknippad med ett ideal om ett självständigt arbetsgrepp, som innebär att man inte diskuterar sitt arbete eller den börda det medför med någon, såvida inga strukturer har skapats för detta.

Till de mest typiska utmaningarna som belastar de uppsökande ungdomsarbetarnas fysiska och psykiska arbetshälsa hör att organisationen har svag förståelse för arbetets karaktär, att arbetet personifieras i klientens ögon och att man ensam måste hantera en ung persons svåra situationer. Andra utmaningar är bristande interaktion mellan chefen och den anställda, en alltför stor arbetsmängd och en oavgränsad arbetsbeskrivning samt ett tryck på att utföra även sådana uppgifter som inte hör till ens uppgift. Den fysiska och psykiska arbetshälsan kan försvagas också till exempel på grund av svaga strukturer i fältarbetet, brist på krishjälp, arbete utanför tjänstetid, eventuellt bristande förtroende mellan chef och anställd samt en dålig atmosfär inom arbetsgemenskapen. Det är viktigt att dessa faktorer tas i beaktande i planeringen av åtgärder som främjar den fysiska och psykiska arbetshälsan.

Att skapa strukturer som stödjer arbetshälsan inom organisationen är i första hand organisationens och chefens uppgift, men även den anställda måste ta ansvar för detta. Exempel på sådana strukturer är arbetshandledning, en tydligare vision för organisationen, relationen mellan chef och anställda, avgränsning av arbetet tillsammans med chefen, utbildning av cheferna i det uppsökande ungdomsarbetets innehåll, arbete i par och team, möjlighet att påverka sitt arbete, deltagande i kamratstödsträffar inom det uppsökande ungdomsarbetet och i det regionala nätverkets verksamhet, avlastningssamtal om och reflektion över situationer som man stött på i arbetet, kontroll av arbetsbeskrivningen och arbetets svårighetsgrad och en lön som motsvarar svårighetsgraden, kompetensutveckling, den uppsökande ungdomsarbetarens tydliga



roll i nätverk, möjlighet att påverka arbetstiderna och inskolning.

Hur väl de anställda orkar utföra sitt arbete beror på hur stort stöd de får från organisationen och sin chef, vilken typ av strukturer för arbetshälsa och arbetssäkerhet som skapats inom organisationen, hur klar gemensam uppfattning om arbetsbeskrivningen organisationen, chefen och den anställda har och i vilken grad det finns en dialog, förtroende och inbördes förståelse mellan chefen och den anställda. Chefens stöd, intresse för arbetsformen och dess utveckling är av avgörande betydelse. Även delaktigheten i beslut som gäller den egna arbetsbeskrivningen, arbetstiderna och utvecklingen av arbetet är viktig. Inom det vardagliga arbetet måste man bygga upp strukturer som gör det möjligt att reflektera över arbetet, lämna och ta emot respons, hålla avlastningssamtal efter utmanande eller belastande situationer, upprätthålla den fysiska och psykiska arbetshälsan, utveckla vi-andan inom arbetsgemenskapen, få kamratstöd och bygga nätverk samt utveckla arbetet. Dessutom är det viktigt att göra upp en säkerhetsplan, en riskbedömning av de olika verksamhetsmiljöerna, en plan för krissituationer och anvisningar om hur man ska söka sig till företagshälsovården eller andra tjänster som stöder de anställda.

Den anställda ska förbinda sig till de mål, strategier, strukturer och förfaranden som tagits fram inom organisationen och på ett konstruktivt sätt lyfta fram eventuella utvecklingsobjekt. Både den anställda och chefen ska fästa vikt vid

sin egen och arbetsparets eller teamets psykiska arbetshälsa och kunna föra fram sin oro över en kollegas eller sin egen psykiska arbetshälsa i ett tidigt skede, varefter chefen ansvarar för att inleda processer som stöder den psykiska arbetshälsan.

Arbetshandledning bör erbjudas regelbundet, inte först i det skedet då en situation förvärras till en kris eller då man blir varse om utmaningar med den psykiska arbetshälsan. Det är chefen som ansvarar för att arbetshandledning ordnas. I samband med arbetshandledningen kan man behandla och utveckla frågor som rör den psykiska arbetshälsan, avgränsningen av arbetet, arbetsbeskrivningarna och arbetsskulturen samt dela sitt arbete med andra.

Särskild fokus ska läggas på arbetssäkerheten i fältarbetet, vid hembesök och i situationer där ungdomsarbetaren ensam möter unga. Det ska finnas klara anvisningar och planer för möten med aggressiva ungdomar och för överraskande, farliga situationer. Arbetssäkerheten kan främjas genom pararbete, val av lämpliga mötesplatser, planering av utrymmen och med hjälp av arbetsredskap.

Den som arbetar inom uppsökande ungdomsarbete bör studera arbetslagstiftningen ([arbetstidslagen](#), [arbetsavtalslagen](#)) och det egna kollektivavtalet (t.ex. [det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet](#), [kollektivavtal för den privata socialservicebranschen](#), [kollektivavtal för AVAINTA Arbetsgivarna rf](#) och [kollektivavtal för organisationer inom det sociala området](#)).

8.

PRODUKTION AV INFORMATION OCH PÅVERKAN

ANVÄNDNING AV SAMLAD INFORMATION

Det uppsökande ungdomsarbete som stöds genom statsunderstöd från undervisnings- och kulturministeriet producerar såväl lokal, regional som nationell statistik (PAR-systemet) över unga som deltagit i det uppsökande ungdomsarbetets tjänster. Statistiken sammanställs på webbplatsen [Nuorisotilastot.fi](https://nuorisotilastot.fi) och är tillgänglig för allmänheten. Vidare samlar det uppsökande ungdomsarbetet information och nyckeltal om verksamhetens kvalitet och effekter t.ex. med hjälp av verktyget [Sovari, som mäter social förstärkning hos unga](#), responsenkäter, intervjuer och de ungas berättelser. Det uppsökande ungdomsarbetet observerar och kartlägger kontinuerligt lokala (och riksomfattande) fenomen och levnadsförhållanden som påverkar de ungas liv och kan förmedla vidare den information och insikt som det samlat in i sitt vardagliga arbete.

Den insamlade informationen kan utnyttjas för att utveckla arbetet, synliggöra arbetets effekter, påverka i samhället och utveckla de ungas levnadsförhållanden på lokalt, regionalt och nationellt plan. Chefen spelar en central roll i utnyttjandet av informationen och påverkansarbetet. Det är chefen som ansvarar för att den information som ungdomsarbetarna producerar förmedlas vidare både inom organisationen och på bredare front i kommunen.

Det uppsökande ungdomsarbetet observerar och kartlägger kontinuerligt lokala fenomen och levnadsförhållanden

Det uppsökande ungdomsarbetet når många sådana unga som inte aktivt deltar i samhällsdebatten eller för fram sin egen röst eller som inte ens vet genom vilka kanaler de kan påverka i frågor som rör dem. Här kan det uppsökande ungdomsarbetet ha en central roll när det gäller att göra de ungas röst hörd i olika forum, bl.a. för beslutsfattarna och tjänsteproducenterna.

När det gäller att synliggöra arbetets effekter kan man följa exempelvis den modell som Vamos i Helsingfors (Helsingfors Diakonissanstalt) [föreslagit](#), där effekterna har beräknats konkret och förenklat till euro utifrån statistik.

PLANERAD KOMMUNIKATION

Uppsökande ungdomsarbete är i sin nuvarande form en relativt ny arbetsform, och för att de unga ska nås allt bättre gäller det att göra arbetsformen känd bland såväl de unga, samarbetsparterna som kommuninvånarna. Att göra arbetsformen känd, prata om den och utföra påverkansarbete för den är inte bara de uppsökande ungdomsarbetarnas uppgift, utan det hör också till chefernas och organisationernas ansvar. Kommunikationen bör skötas planmässigt så att de centrala aktörerna kan nås så effektivt som möjligt.

Ett bra sätt att göra arbetet mer känt är att vara aktivt närvarande och påverka i samarbetsnätverken. I och med att det uppsökande ungdomsarbetet som arbetsform görs känt och ges ett ansikte, och dessutom utförs högtklassigt, blir de unga mer medvetna om och får ett större förtroende för uppsökande ungdomsarbete. Genom att vara närvarande i de ungas fritidsmiljöer (på gatorna, i köpcentren, vid evenemang osv.), i skolorna och på läroanstalterna (infomöten, föräldramöten, fältarbete osv.) och få kontakt med de unga redan innan de behöver stöd kan man sänka tröskeln för dem att ta kontakt när det behövs. Här kan man också utnyttja synligheten i sociala medier, meddelanden till samarbetspartner, kampanjer i sociala medier, reklam, broschyrer och synlighet i

skolorna och på läroanstalter, i ungdomslokaler och andra sådana ställen där ungdomarna rör sig, samt deltagande i olika evenemang.

Det lönar sig att planmässigt rikta marknadsföringen och kommunikationen till de kommunala beslutsfattarna, samarbetsparterna och de unga, varvid informationskanalerna och budskapens innehåll avviker från varandra. I informationsverksamheten bör man utnyttja lokala (och riksomfattande) medier, sociala medier och nätverk. Utöver detta ska marknadsföringsarbete ändå utföras i synnerligen mångsidiga situationer som en del av det vardagliga arbetet.



Det centrala budskapet i kommunikationen och informationen är det uppsökande ungdomsarbetets uppgift och roll samt hur man får del av tjänsten. Dessutom är det viktigt att i synnerhet för de kommunala beslutsfattarna synliggöra även arbetsformens effekter och resultat. I synliggörandet av effekterna lönar det sig att utnyttja information och statistik som producerats via PAREnt och Sovari-mätaren samt de ungas egna berättelser. Till vissa delar kan det vara klokt att sköta kommunikationen och marknadsföringen i samarbete med ett större område, så att varje kommun och varje ungdomsarbetare inte alltid behöver göra allting själv från början till slut. Här lönar det sig att utnyttja kamratstödsnätverken inom det uppsökande ungdomsarbetet, regional samordning och spridning av god praxis.

Att informera om arbetet och dess resultat och att beskriva arbetsformen särskilt för de kommunala beslutsfattarna är viktigt inte bara för att trygga resurserna för uppsökande ungdomsarbete, utan också med tanke på utvecklingen av de tjänster som riktar sig till de unga i kommunen. Det uppsökande ungdomsarbetet kan föra fram erfarenheter som de unga som hör till dess målgrupp har och servicebrister som dessa har upptäckt och som annars kan förbli osynliga.

9.

KOMMUNIKATION OCH MARKNADS- FÖRING

10.

LEDNING OCH STÖD

ANSVAR FÖR LEDARSKAP

Ledning

Ledningen av det uppsökande ungdomsarbetet måste både delta aktivt i det vardagliga arbetet och lämna rum för självständigt arbete. Organisationen och ledningen ska fastställa arbetsformens lokala mål, gränser och möjligheter tillsammans med de uppsökande ungdomsarbetarna, vara intresserade och medvetna om det uppsökande ungdomsarbetet och stödja det vardagliga arbetet samt delta i påverkansarbetet i sina egna forum. Organisationen och ledningen ska vara förtrodda med det uppsökande ungdomsarbetets verksamhet och resultat och kunna lyfta fram dessa i sin egen kommun.

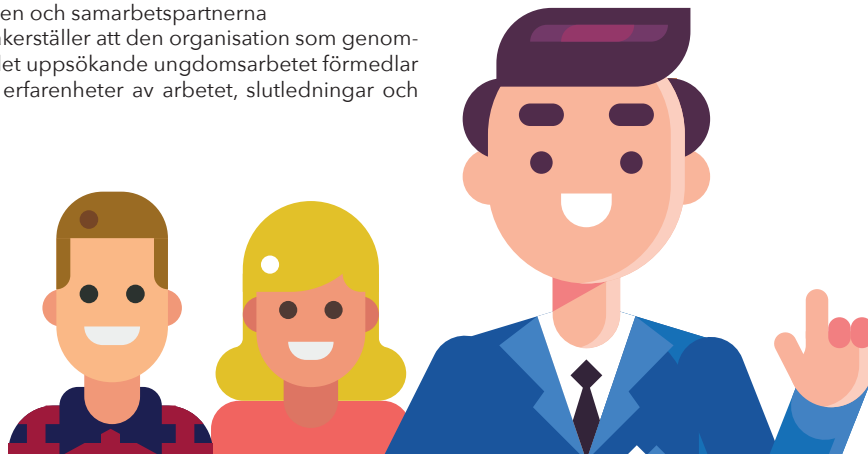
Chefens roll inom det uppsökande ungdomsarbetet:

- Säkerställer det uppsökande ungdomsarbetets fysiska förutsättningar (kontorslokal, telefon, transportmöjligheter, dokumentationssystemet PARent och driftsanslag)
- Skapar förutsättningar för arbete i par
- Chefen ska ha ett klart mandat att fatta administrativa och yrkesmässiga beslut i anslutning till det uppsökande ungdomsarbetet
- Diskuterar och beslutar i samarbete med de uppsökande ungdomsarbetarna om den aktuella målgruppen för arbetet, prioriteringarna och arbetsfördelningen
- Skapar tydliga ramar i förhållande till andra samarbetspartner
- Ser till att de uppsökande ungdomsarbetarna inte utför andra myndigheters eller sektors arbete

- Deltar på ett tillräckligt sätt i det uppsökande ungdomsarbetets vardag
- Ger tillräcklig handledning och tid för reflektion (sinsemellan och på regional nivå) och deltar i reflektioner tillsammans med de uppsökande ungdomsarbetarna
- Ser till att de uppsökande ungdomsarbetarna erbjuds tillräcklig arbetshandledning, att en arbetsbeskrivning definieras och att man gör en bedömning av arbetets svårighetsgrad med beaktande av arbetsförhållandena, målgruppen och avgränsningen av arbetet
- Kommer överens med de uppsökande ungdomsarbetarna om deltagande i samarbetsnätverk
- Skapar förutsättningar för ett flexibelt arbete inom det uppsökande ungdomsarbetet, ser till att det finns tillräckligt med tid både för de olika processerna i arbetet och för självständigt arbete
- Förmedlar lokal information som samlats in om de unga och deras levnadsförhållanden, tjänster och arenor till den kommunala förvaltningen och samarbetspartnerna
- Säkerställer att den organisation som genomför det uppsökande ungdomsarbetet förmedlar sina erfarenheter av arbetet, slutledningar och

förslag vidare till den aktör som ansvarar för det uppsökande ungdomsarbetet i kommunen.

Det uppsökande ungdomsarbetet gynnas av kamratstödsnätverk på både regional och nationell nivå. En struktur som möjliggör kamratstöd är regional samordning, utifrån vilken det också kan byggas upp en samordning och ett kamratstödsnätverk för det uppsökande ungdomsarbetet på nationell nivå. Det finns redan sådana i en del av landet. Här kan man ta lärdom av det samordningssystem som ansvarar för verkstadsverksamheten. Genom intensiva kamratstödsnätverk kan det uppsökande ungdomsarbetets röst göras hörd mer allmänt än bara på lokal nivå samtidigt som det blir möjligt att utveckla arbetsformen gemensamt, sprida god praxis och kunnskap samt skapa ett nationellt enhetligt uppsökande ungdomsarbete av jämn kvalitet. Nätverksbyggandet på nationell nivå kan främjas bl.a. i ett kompetenscentrum för social förstärkning.



Kamratstödsnätverk och stöd

EXEMPEL: Regional samordning inom Sydvästra, Västra och Inre Finland

1. Samordningsgruppen för det uppsökande ungdomsarbetet ska stödja de uppsökande ungdomsarbetarna i området när det gäller att fastställa en arbetsbeskrivning och positionera sig på den egna kommunens servicefält samt att förbättra arbets säkerheten..

2. Samordningsgruppen och de regionala koordinatörerna stöder de uppsökande ungdomsarbetarna i området, framför allt de nya. Dessa kan vända sig till den regionala koordinatören om det uppstår frågor inom det uppsökande ungdomsarbetet i den egna kommunen. Koordinatören säkerställer att den uppsökande ungdomsarbetaren får kamratstöd vid behov.

3. Koordinatörerna förmedlar information från de uppsökande ungdomsarbetarna till samordningsgruppen och därmed till ministeriet, och även från ministeriet och regionförvaltningen till kommunerna, cheferna och de uppsökande ungdomsarbetarna. I samordningsgruppen och på regionala möten diskuteras regionala skillnader och god praxis sprids.

4. Samordningsgruppen har till uppgift att utveckla det uppsökande ungdomsarbetet yrkesmässigt – att utforma etiska principer och planera en aktuell utbildning, dvs. att exempelvis ordna regionala dagar för uppsökande ungdomsarbete.

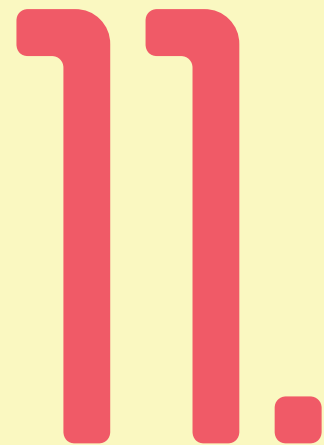
Den regionala koordinatören

– den uppsökande ungdomsarbetaren:

- 1.** Uppdatera kontaktinformationen i regionen
- 2.** Organisera regionala möten mellan uppsökande ungdomsarbetare – också kamratstödet betydelse framhävs på de regionala mötena
- 3.** Sköta kontakten till regionförvaltningen och samordningsgruppen
- 4.** Sköta kontakten till chefsnätverket
- 5.** Behandla aktuella ärenden gemensamt inom regionen – en professionell och etisk arbetsform utvecklas
- 6.** Stödja nya uppsökande ungdomsarbetare i regionen – sprida god praxis

Förutom den regionala samordningen och kamratstödet kan den uppsökande ungdomsarbetaren ha nytta av att nätverka med andra uppsökande ungdomsarbetare i andra kommuner som har en likadan verksamhetsmiljö. Kontakter till uppsökande ungdomsarbetare i olika regioner kan skapas i samband med de nationella och regionala dagarna för uppsökande ungdomsarbete, via Facebookgruppen för uppsökande ungdomsarbete eller på olika kurser och möten som ordnas för uppsökande ungdomsarbetare. Kompetenscentrumet för social förstärkning, regionförvaltningsverken och chefen kan förbättra möjligheterna att skapa kontakter och möjliggöra kamratstödsnätverk och utbyte av idéer både mer allmänt och för att utveckla ett visst delområde.





MULTI- PROFESSIONELLA NÄTVERK

BETYDELSEN AV NÄTVERKET

Det uppsökande ungdomsarbetet lyckas bäst med sin uppgift när det samarbetar med andra aktörer. Det uppsökande ungdomsarbetets roll i ett nätverk är att så att säga "sitta på samma sida av bordet med den unga" och se till att den unga får sin röst hörd och håller sig aktiv i beslut och processer som rör hans eller hennes eget liv. Den uppsökande ungdomsarbetaren ska vara förtrogen med de lokala tjänsterna för unga och aktörerna, göra sitt eget arbete känt bland andra aktörer och bibehålla sin egen roll som företrädare för ungdomsarbetet. Det är mycket viktigt att dra upp gränser mellan de egna uppgifterna inom det uppsökande ungdomsarbetet och andra yrkespersoners uppgifter. Den uppsökande ungdomsarbetaren ska inte gå in för att göra andra yrkespersoners arbete eller komplettera brister i andra tjänster. Gränsen är ibland suddig i individuellt arbete då arbetet tangerar exempelvis olika teman inom missbrukarvården och mentalvården

eller olika behov inom socialarbetet, men det är ändå viktigt att man kan hålla fast vid den. Till den uppsökande ungdomsarbetarens roll i nätverken hör förutom att hänvisa de unga till tjänster som de behöver och fånga upp unga som hamnat utanför eller valt bort andra tjänster även att fungera som stöd för de unga och sprida information om aktuella frågor som rör deras levnadsförhållanden.

Den uppsökande ungdomsarbetaren måste vara förtrogen med servicesystemet för de unga och de lokala aktörerna, klara av att kartlägga och ta kontakt med aktörer som är väsentliga med tanke på de ungas behov och främja ett intensivare samarbete mellan dessa aktörer. Detta får dock inte falla endast på den uppsökande ungdomsarbetarens ansvar i kommunen, utan också de övriga aktörerna, organisationerna och cheferna ska ta ansvar för att springorna i servicesystemet tätas och samarbetet intensifieras. Chefen för det uppsökande ungdomsarbetet ska säkerställa att de anställda har tillräckliga färdigheter, resurser och mandat för att genom sitt arbete kunna främja uppkomsten och utvecklingen av nätverk som stöder de unga.

Samarbetet med andra aktörer kan variera mycket mellan olika regioner, eftersom även behoven, aktörerna och verksamhetskulturen varierar. Det är viktigt att hitta fungerande tillvägagångssätt för den egna regionen och att

stärka och utveckla dessa. Den regionala koordinatören kan sammanställa dessa fungerande tillvägagångssätt även på regional nivå. De ungas föränderliga behov och de varierande målgruppsprioriteringarna utmanar också nätverkssamarbetet. Det är viktigt att det uppsökande ungdomsarbetet deltar i lokala arbetsgrupper som är centrala med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet, skapar och upprätthåller relationer till andra samarbetspartner som är viktiga ur de ungas synvinkel och ser till att dessa har aktuell information om det uppsökande ungdomsarbetet i kommunen. Även chefen har en viktig roll när det gäller att bygga och upprätthålla nätverkssamarbete – chefen deltar ofta i olika forum i kommunen, precis som de anställda, och kan på så sätt genom sitt eget påverkansarbete främja de uppsökande ungdomsarbetarnas nätverksbildning med yrkespersoner inom olika branscher.

Det uppsökande ungdomsarbetets samarbete med andra yrkespersoner och myndigheter fungerar i båda riktningarna – unga hänvisas i vardera riktningen och förfarandena för handledning, informationsflöde, strukturer och utveckling måste skapas tillsammans med samarbetsparterna. Även kontaktytorna mellan tjänsterna, hänvisningsförfarandet, arbetsfördelningen och systemet med att finnas vid den ungas sida i brytningsskeden måste definieras gemensamt så att vägledningen av den unga sker så smidigt som möjligt.



Samarbetet med grundskolorna fokuserar i allmänhet huvudsakligen efter den grundläggande utbildningen på att nå de unga som inte får någon fortsatt studieplats och att stödja dessa i samarbete med studiehandledaren. I samarbetet med läroanstalter på andra stadiet läggs fokus vanligtvis på att nå och stödja unga som överväger att avbryta eller som redan har avbrutit sina studier. Med försvarsmakten och civiltjänstcentralen samarbetar det uppsökande ungdomsarbetet i syfte att nå och stödja unga som avbrutit sin tjänstgöring eller befriats från tjänstgöring på grund av att han eller hon inte varit tjänstduglig. Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper vid behov också unga att söka en studieplats eller ansöka om beväringstjänst eller civiltjänst. Samarbetet med andra



tjänster för unga och med myndigheterna varierar enligt den ungas behov. Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper till exempel de unga att söka sig till andra aktörers tjänster eller verksamhet eller sköta sina ärenden hos olika myndigheter. Eventuellt kan det uppsökande ungdomsarbetet också genomföra verksamhet i samarbete med andra aktörer.

God praxis i fråga om nätverkssamarbete:

Regelbunden kontakt och strukturer för diskussion om aktuella frågor (t.ex. regelbundna träffar).

De uppsökande ungdomsarbetarnas egna lokala, regionala och nationella nätverk – det lönar sig att försöka inleda ett samarbete med kolleger förutom i närområden även i andra kommuner och städer som är lika stora eller som i övrigt har en likadan verksamhetsmiljö eller verksamhetskultur. Nätverksbildningen främjar uppkomsten av gemensamma uppfattningar, spridning av god praxis och uppbyggandet av en starkare yrkesidentitet. Nätverk och träffar för kamratstöd kan med fördel också byggas upp på nationell nivå (t.ex. kompetenscentret för social förstärkning och regionförvaltningsverken).

**Det uppsökande ungdoms-
arbetet lyckas bäst med
sin uppgift när det sam-
arbetar med andra aktörer.**

De vanligaste samarbetspartnerna och nätverken:

Kommunens ungdomsarbete

Skolor och läroanstalter

Försvarsmakten

Civiltjänstcentralen

Social- och hälsovårdstjänsterna, mentalvården och missbrukarvården, socialarbetet bland vuxna, barnskyddet, tjänsterna för personer med funktionsnedsättning, boendetjänsterna, skuldrådgivningen, kultur-, motions- och ungdomstjänsterna m.m. i kommunen

Navigatorn

Församlingen

Verkstäder för unga

Ungdomscentren

Andra uppsökande ungdomsarbetare

– på lokal, regional och nationell nivå (kamratstödsnätverk)

Lokala organisationer – t.ex. stödorganisationer för minoritetsgrupper, ungdomsorganisationer, organisationer inom social- och hälsovården, organisationer som främjar missbrukarvården och mentalvården eller andra organisationer som erbjuder tjänster, verksamhet eller stöd för unga.

Arbets- och näringsbyråns tjänster

Folkpensionsanstalten

Brottpåföljdsmyndigheten

MÄTANDE DET UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETET

Det är utmanande att utvärdera det uppsökande ungdomsarbete effekter, eftersom det är svårt att mäta förebyggande arbete i siffror. Därför är det viktigt att producera mångsidig information, såväl statistik som kvalitativ information som baserar sig på de ungas erfarenheter och berättelser. Genom att kombinera dessa uppgifter får man en bättre bild av vilka effekter arbetsformen har på de ungas välbefinnande.

Det uppsökande ungdomsarbete utnyttjar ett riksomfattande, avgiftsfritt klientdata- och statistikföringssystem ([PAR-systemet](#)), med hjälp av vilket enhetlig statistikdata sammanställs på nationell nivå för ungdomsverkstäderna (PARTy) och för det uppsökande ungdomsarbete (PARent). Med hjälp av statistiken görs verksamheten synlig på lokal och nationell nivå samtidigt som det blir möjligt att jämföra anonyma statistiska nyckeltal. Klienthanteringssystemen är avsedda för intern och extern uppföljning av verksamhetsresultaten. Statistikuppgifterna hämtas från PARTy, PARent och andra system tre gånger per år och sammanställs i en gemensam databank, PARkki. Ett separat meddelande med anvisningar och tidtabeller för inlämning av statistikuppgifter skickas alltid till användarna och samarbetsorganisationerna.

Den nationella statistiken skickas till undervisnings- och kulturministeriet, där den används som grund för bl.a. finansieringsuppföljning, forskningsanvändning och beslutsfattande. Statistikuppgifterna visualiseras på webbplatsen [Nuorisotilastot.fi](#), som administreras av regjoförvaltningsverket. De arbetsgemenskaper som genomför uppsökande ungdomsarbete ska se till att aktuella kontaktuppgifter finns införda i PAR-systemen för förmedling av information, programuppdateringar och entit. fi-sidorna.

PARent-systemet är ett vardagligt verktyg som producerar de statistikuppgifter som undervisnings- och kulturministeriet förutsätter och som gör det möjligt att dokumentera de ungas individuella processer på ett informationssäkert sätt. Uppgifterna bör föras in i systemet så snart som möjligt efter mötet, så att informationen i systemet alltid är uppdaterad. Systemet gör det möjligt att följa upp den ungas väg och att göra egna anteckningar till stöd för arbetet. Statistikuppgifterna kan användas i arbetet med att utveckla verksamheten och arbetsformen, synliggöra arbetets effekter och stärka de ungas delaktighet och möjligheter att påverka både regionalt och nationellt.



Det lönar sig också att utnyttja den regionala och kvalitativa information som samlats in genom kartläggningar, de uppgifter som produceras av Sovari-mätaren samt de ungas respons och berättelser. [Sovari-mätaren](#) är en anonym webbenkät som bygger på en självutvärdering som de unga gör. Sovari-enkäten utvärderar de unga sin upplevda sociala förstärkning under det uppsökande ungdomsarbete inom fem delområden: Självkänsla, sociala färdigheter, vardagskontroll, studie- och arbetslivsfärdigheter samt livsbalans och målinriktning. Vidare utvärderar de hur väl de fått kontakt till det uppsökande ungdomsarbete, hur väl de fått sin röst hörd, förtroendet och tillgången till stöd. I sammanställningarna av Sovari-resultaten jämförs varje organisation inom det uppsökande ungdomsarbete med de riksomfattande resultaten. Organisationen kan utnyttja jämförelseinformationen till att utveckla sin egen verksamhet utifrån de ungas behov. Information som samlats in på olika sätt ger också ett bredare perspektiv på i vilken riktning tjänsterna bör utvecklas. Det är därför viktigt att informationen som det uppsökande ungdomsarbete samlar in synliggörs i kommunerna.

Utifrån statistiken får man information om t.ex. hur många ungdomar som hör till målgruppen, olika regionala faktorer, till vilka tjänster de unga hänvisas och hur väl det mångprofessionella petensutvecklingsbehov.

12.

UTVÄRDERING, KVALITET, UTVECKLING OCH RAPPORTERING

Det är också till fördel för den organisation som genomför uppsökande ungdomsarbete och kommunen att de ungas erfarenheter, de statistiska uppgifterna och de uppsökande ungdomsarbetarnas egna erfarenheter sammansätts. Med hjälp av denna information kan man utveckla lednings- och verksamhetsstrukturerna och skapa nya tillvägagångssätt som gör vardagen smidigare.

Metoder för insamling av uppgifter:

- PARent-systemet eller något annat klientdata- och statistikföringssystem
- Sovari -mätaren
- Årliga riksomfattande enkäter
- Respons från de unga och lokala enkäter som genomförts bland de unga
- Lokal statistik och lokala mätare - parallella mätare som utvecklats utifrån de lokala behoven, om den riksomfattande statistik som rapporteringen förutsätter inte är tillräcklig
- Antalet unga följs upp månatenligen

Nyttig statistik och forskning:

- Antalet unga i kommunen som står utanför arbetslivet och utbildningssystemet
- Kommunens befolkningsstruktur - t.ex. det totala antalet unga som hör till målgruppen, antalet unga som hör till olika språk- och kulturminoriteter
- Ungdomsbarometern
- Skolhälsoenkäten
- Nuorisotilastot.fi
- Olika välfärdindex - t.ex. hur välfärden fördelas mellan olika bostadsområden

God praxis:

- Överenskomna registreringsförfaranden inom det uppsökande ungdomsarbete - internet jämförbar och aktuell information
- Samhällets och kommunens inbesparingar synliggörs med hjälp av statistik ([modellen Vamos](#))
- Den insamlade informationen sammanställs regelbundet för chefen, som förmedlar den vidare till kommunens strukturer för beslutsfattande

I utvecklingen av arbetet gäller det förutom att utnyttja den information som samlats in också att uppdatera kompetensen och möjliggöra regelbunden reflektion över arbetet (utbildning och arbetshandledning). Vidare ger samarbete med andra uppsökande ungdomsarbetare på regional och nationell nivå ett nytt perspektiv på det egna arbetet, och det leder också till nya idéer och god praxis.

Lästips:

Bamming, Ruth 2017. [Etsivä nuorisotyö 2016 - Valtakunnallisen etsivän nuorisotyön kyselyn tulokset](#), Opetus ja kulttuuritoimen vastuualue 31/2017 Aluehallintoviraston julkaisuja, Publikationer från Regionförvaltningsverket

Kinnunen, Riitta 2016: [Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari](#), Valtakunnallinen työpajajhdistys ry



Den insamlade informationen ger vägledning till utvecklingen av ungdomars tjänsterockså mer allmänt.

13.

TILL SAMARBETS- PARTNER

UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE SOM PARTNER

Bestämmelser om uppsökande ungdomsarbete finns i 10-12 § i ungdomslagen (1285/2016).

Syftet med uppsökande ungdomsarbete är att nå unga som är i behov av stöd och att hjälpa dem att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som främjar deras utveckling, självständighetsprocess, delaktighet i samhället och övriga livskompetens och som bidrar till deras möjligheter till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden. Det uppsökande ungdomsarbetet grundar sig på frivillighet från den ungas sida och samarbete med den unga. Uppsökande ungdomsarbete inleds i första hand utifrån information som den unga själv har gett och utgående från den ungas egen bedömning av sitt stödbehov. Uppsökande ungdomsarbete kan också inledas på basis av information från andra myndigheter.

Oberoende av bestämmelserna om sekretess ska en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den ungas hemkommun enligt följande:

- 1.** Undervisningsanordnare ska lämna ut uppgifter om unga som har avslutat sin grundläggande utbildning men inte har placerat sig i utbildning efter den grundläggande utbildningen
- 2.** Utbildningsanordnare ska lämna ut uppgifter om unga som avbryter sina yrkes- eller gymnasiestudier
- 3.** Försvarsmakten och civiltjänstcentralen ska lämna ut uppgifter om unga som befrias från sin värnplikts- eller civiltjänstgöring för att de inte är tjänstdugliga eller som avbryter sin tjänstgöring.

Anmälarens ansvar att stödja och nå den unga i enlighet med lagstiftningen om hans eller hennes bransch upphör inte fast anmälaren gör en sådan anmälan till det uppsökande arbetet som fastställs i ungdomslagen. Det uppsökande arbetet har en skyldighet att försöka nå alla ungdomar som anmäls till det uppsökande arbetet. Om en undervisningsanordnare, en utbildningsanordnare, försvarsmakten eller civiltjänstcentralen med stöd av tillgänglig information och med beaktande av en ung persons situation och stödbehov som helhet bedömer att den unge inte är i behov av tjänster och övrigt stöd, behöver denna aktör inte lämna ut uppgifter om den unge.

Också andra myndigheter än de som nämns ovan och Folkpensionsanstalten får oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter till den unges hemkommun för det uppsökande ungdomsarbetet, om myndigheten eller Folkpensionsanstalten med stöd av information som den fått i sitt uppdrag samt med beaktande av den unges situation och stödbehov som helhet bedömer att han eller hon utan dröjsmål är i behov av tjänster och annat stöd. Om registrerade föreningar eller stiftelser som arbetar med unga eller andra sammanslutningar som erbjuder fritidsaktiviteter för unga bedömer att en ung person är i behov av uppsökande ungdomsarbete, kan de med uttryckligt samtycke av den unge och, om det är fråga om en minderårig, också den unges vårdnadshavare lämna ut den unges identifierings- och kontaktuppgifter till det uppsökande ungdomsarbetet. Den som lämnar ut uppgifter ska på förhand på lämpligt sätt underrätta den unge och vårdnadshavaren för en minderårig om att uppgifter om den unge kan lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet. Om den som är anmälningspliktig har kontaktat den myndighet som ansvarar för socialvården (barnskyddsanmälan, föregripande barnskyddsanmälan eller kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet), behöver det inte på basis av samma uppgifter göras en anmälan till det uppsökande ungdomsarbetet.

Anmälan till det uppsökande ungdomsarbetet kan göras per telefon, e-post eller annars skriftligt. Kontaktuppgifterna till kommunernas uppsökande arbete finns på kommunernas webbplatser. Landsomfattande kontaktuppgifter finns på webbplatsen entit.fi. Anmälan kan också göras via verksamhetsmodellerna [Fatta mejl](#) eller [Välittämisen koodi](#) i sådana kommuner där dessa system införts. En ung person kan också själv anmäla sitt stödbehov till det uppsökande ungdomsarbetet antingen via dessa system eller genom att vara i direkt kontakt med de uppsökande ungdomsarbetarna i den egna kommunen. Ungdomarna deltar frivilligt i det uppsökande ungdomsarbetet och måste alltså inte ta emot tjänsten. Det uppsökande ungdomsarbetet går i första hand ut på förebyggande handledning, och det lönar sig därför att inleda samarbetet i ett så tidigt skede som möjligt – medan den unga ännu inte har försvunnit.

När bör man kontakta det uppsökande ungdomsarbetet?

- När en myndighet eller en aktör med stöd av information som den fått tillgång till i sitt arbete bedömer att en ung person är i behov av sådant stöd och sådan handledning som inte direkt kan anses höra till det egna ansvarsområdet eller till någon annan aktörs eller sektors uppgifter

- När den unga ännu inte är redo att själv förbinda sig till den tjänst som han eller hon behöver

- När den unga inte har förbundit sig till en tjänst eller verksamhet i vilken han eller hon för tillfället deltar och den unga har bedömts löpa risk för att falla eller redan har fallit utanför tjänsten

- När man inte får kontakt med den unga



14.

REGIONALA SÄRDRAG OCH ORGANISA- TIONENS EGNA VERK- SAMHETSMETODER

ADAPTIUT UNGDOMSARBETE

Det uppsökande ungdomsarbetet varierar mycket mellan olika orter, vilket det också bör göra. Arbetet utgår från de ungas lokala, aktuella behov, regionala särdrag och möjligheter. Därför är det viktigt att göra regelbundna kartläggningar, göra sig förtrogen med de ungas miljöer och utmaningar på det lokala och regionala planet samt planera verksamheten utifrån dessa. Introduktionen bör också omfatta regional information så att den uppsökande ungdomsarbetaren kan sköta sin uppgift effektivt.

Den regionala andelen av introduktionen kan innefatta t.ex. följande:

De senaste kartläggningsresultaten – Det totala antalet unga som hör till målgruppen, antalet unga som står utanför utbildningssystemet och arbetslivet, de ungas närmiljöer, de största språkminoriteterna och observationer om förändringar i de ungas uppväxt- och levnadsförhållanden samt aktuella fenomen
> Vad måste man veta om verksamhetsmiljön och målgruppen?

Hänvisning av unga och nätverk – Varifrån kommer de unga till det uppsökande ungdomsarbetet och vart hänvisas de? Hur mycket resurser krävs det för att nå unga som myndigheter eller andra aktörer har anmält och för att administrera nätverkssamarbetet, vilka är de viktigaste samarbetsparterna? > Med vem arbetar man, vad gör man och varför?

Resurser och arbetsformer – Hur mycket resurser kräver t.ex. fältarbetet, nätverkssamarbetet, den individuella handledningen och smågruppsverksamheten? > Hur mycket ska man arbeta med varje uppgift och varför?

Den egna organisationen – Förvaltning, verksamhetssätt, beslutsfattande, personalförhållanden, system, arbetshälsa, arbetssäkerhet, företagshälsovården och andra strukturer i organisationen > Vad måste man veta om den egna organisationen?

De lokala aktörerna och tjänsterna för unga – De lokala särdragen i servicesystemet för unga, vilka tjänster som erbjuds de unga och tjänsternas tillgänglighet > Vad måste man veta om andra aktörer och tjänster?

Regionala särdrag – Den lokala kulturen, det uppsökande ungdomsarbetets historia, de ungas möjligheter och framtidsutsikter

> Är det något speciellt man måste beakta i fråga om verksamhetsmiljöerna, metoderna och arbetssätten ur lokalt perspektiv?

UPPSÖKANDE
UNGDOMSARBETE

[Ungdomslagen 2017](#)

[Undervisnings- och kulturministeriet](#)
[- Unga](#)

[Klient- och statistikdatasystemet](#)
[PAR](#)

[Nuorisotilastot.fi](#)
[- Uppsökande ungdomsarbete](#)

[Ungdomsgaranti](#)

[Information om de unga](#)
[- Statens ungdomsråd](#)

[entit.fi - Kontaktuppgifter till det](#)
[uppsökande ungdomsarbetet](#)

[Sluten Facebookgrupp](#)
[för det uppsökande ungdomsarbetet](#)

[Undervisnings- och kulturministeriet](#)
[- Publikationer](#)

[Projekt för stödjande av utvecklingen](#)
[av det uppsökande ungdomsarbetet](#)
[\(blog\)](#)

[Tajua Mut! \(Fatta mej!\)](#)

[Välittämisen koodi](#)

[Riksförbundet för fältarbete](#)

[Koordinaatit nuorten tieto- ja](#)
[neuvontatyöhön \(endast på finska\)](#)

[Koordinaatti](#)

[Ungdomscentren i Finland](#)

[Nuotta-träning](#)

[Nationella verkstadsföreningen rf](#)

[Amet ry](#)

[Ungdomsliv](#)

[Handbok om arbetsverksamhet](#)
[i rehabiliteringssyfte](#)

[Institutet för hälsa och välfärd](#)

15.

NYTTIGA LÄNKAR

16.

LITTERATUR OCH FORSKNING

Alanen Olli & Kotkavuori Aapo 2014. Välittämisen ammattilaiset - Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön. Helsingfors Diakonissanstalt.

Appelqvist-Schmidlechner Kaija, Savolainen Minna, Nordling Esa & Eija Stengård 2011. Time Out! Aikalisä! Elämä raiteilleen - Toimintamallin ja tukipalvelun implementoinnin arviointi. Institutet för hälsa och välfärd.

Gretschel, Anu & Myllyniemi, Sami 2017. Työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa ilman olevien nuorten käsitteitä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista - Nuorisobarometrin erillisläynte/aineistonkeruu.

Henriksson, Jonna 2015. ”Ne ei oo vaan töissä, ne oikeesti välittää meistä” - Etsivän nuorisotyön ja nuorten tarpeiden kohtaaminen syrjäytymisen kontekstissa Lemppälässä. Tammerfors universitet. Pedagogik.

Hjort, Haldis 1995. Etsivän työn psykologia

Huotari, Johanna 2015. Etsivä löytää vai löytääkö? - Etsivien nuorisotyöntekijöiden kokemukset Internetin ja sosiaalisen median käytöstä nuorten tavoittamisen keinona ja nuorisotakuun toteuttajana. Jyväskylä universitet. Samhallspolitik.

Juvonen, Tarja 2015. Sosiaalisesti kontrolloitu, hauraasti autonomia - Nuorten toimijuuden rakentuminen etsivässä nuorisotyössä. Ungdomsforskningsnätverket/ Ungdomsforskningsnätverket, Nätpublikationer 116.

Kaartinen -Koutaniemi, Jaakko 2012. Etsivässä työssä - Kauan sä aiot olla siinä

Kallinen, Yrjö 2014. Karnevaalista kujanjuoksuun : tutkielma Tampereen keskustan käänteisnormatiivisista nuorten alakulttuureista. Tammerfors universitet. Sociologi.

Kalliomaa, Johanna 2016. ”Ainoa hommani on auttaa sinua.” Etsivän nuorisotyön hyvät käytänteet Etelä-Suomen alueella. Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Undervisnings- och kulturväsendet.

Keisu, Minna 2016. Epäsuotuisasta elämänkulusta paremmalle kaistalle: Monialaisen yhteistyön piirissä olleiden nuorten miesten tarinoita. Tammerfors universitet. Samhälls- och kulturvetenskap.

Kemp, Päivi 2013: ”Tuo hetki, pieni kosketus, aikamoinen kohtaaminen”: Vuorovaikutus asiakastyössä etsivän nuorisotyöntekijän kokemana. Humanistiska yrkeshögskolan. Organisations- och ungdomsarbete (högre YH-examen).

Kinnunen, Riitta 2016. Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus -Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Nationella verkstadsföreningen rf.

Kupari, Tuuli 2013. Etsivä työ nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä: tutkimus Jyväskylän etsivän nuorisotyön ja ammattiopiston yhteistyöstä. Jyväskylä universitet. Socialarbete.

Kurikkala, Mari 2015. Etsivä nuorisotyö ja sen johtaminen. Yrkeshögskolan Centria. Utveckling och ledning av social- och hälsovården (högre YH-examen).

Kuure, Tapio, Kapanen, Anna & Lipponen, Elisa 2015. Sosiaalinen vahvistaminen käsitteenä ja palveluina. Nationella verkstadsföreningen rf.

Mikkonen, Mika, Kauppinen, Jaana, Huovinen Minna & Aalto, Erja 2007 (toim.). Etsivä työ Euroopan syrjäytyneiden väestönsien parissa - Suuntaviivoja yhdenmukaisiin etsivän työn palveluihin.

Männikkö, Jaana 2011. Etsivän nuorisotyön ja työotteen pika-analyysi

Pulkkinen, Henna 2016. Palvelupolut etsivässä nuorisotyössä: Etsivän nuorisotyön asiakasjaksojen tarkastelua maaseutukunnissa. Diakoniyrkeshögskolan.

gskolan. Social- och hälsovården (högre YH-examen).

Puuronen, Anne 2014. Etsivän katse - Etsivä nuorisotyö ammattina ja ammattialan kehittäminen - näkökulmia käytännön työstä. Ungdomsforskningsnätverket.

Sand, Anniken 2011. Working with young people at risk - A practical manual to early intervention, outreach, peer work, focus groups and motivational interviewing. City of Oslo Alcohol and Drug Addiction Service, Competence Centre

Sorell, Anni-Reetta 2017. Kuka laivaa ohjaa ja minne se seilaa? Etsivän nuorisotyön johtaminen ja sen mahdollistamat työn rakenteet - Humanistiska yrkeshögskolan. Organisations- och ungdomsarbete (högre YH-examen).

Suuronen, Katja 2016. ”Ei tarvinnut yksin muis- taa tehdä kaikkea, kun oli joku sanomassa että sun pitää tehdä tuo ja tuo” - Etsivän nuorisotyön asiakkaana olleiden nuorten käsityksiä etsivästä nuorisotyöstä. Uleåborg universitet. Pedagogik.

Tahvanainen, Terhi 2010. ”TE OOTTE NIIN IHA- NAN TUKEVIA”: Etsivän työparitoiminnan toimintamalli Jyväskylän Nuorten Taidetyöpajalla. Jyväskylä yrkeshögskola. Utveckling och ledning av social- och hälsovården (högre YH-examen).

Varjonen, Ilona 2106. Miten palveluiden ulkopuolella olevat nuoret tavoitetaan? Tavoittamisen menetelmien kehittäminen Turun kaupungin etsivään nuorisotyöhön. Åbo yrkeshögskola. Socialområdet (högre YH-examen).

Ylimys, Susanna 2016. Löytävän nuorisotyön syklissä: Case kauppa-keskus Itis. Humanistiska yrkeshögskolan. Organisations- och ungdomsarbete (högre YH-examen).



Uppsökande ungdomsarbetare som teltagit i utvecklingen av handboken

Aki Vahanan, Henna Saunamäki, Jenni Laakso, Johanna Ala-Korpi, Johanna Lehtiniemi, Juha Mertala, Mikael Lökfors, Aleksi Ylittervo, Aliisa Sakko, Anna Alvari, Anna Jokikokko, Anna Kemppainen, Anna Visuri, Anne-Mari Hynönen, Anne-Mari Teppo, Anni Heikintalo, Anni Kurki, Anni Rouhiainen, Anniina Eskola, Anniina Lang, Anni-Reetta Sorell, Antero Kotila, Antti Oksanen, Anu Kokki, Anu Mattila, Anu Utter, Ari Pekka Pasanen, Ari Pekka Tapio, Arto Tujunen, Arvo Peltonen, Assi Herttuainen, Camilla Sjöskog, Eeva Salomaa, Eevi Harju, Eija Pyrrö, Elina Alatormänen, Elina Nuotio, Elina Pietikäinen, Elina Viisanen, Ella Jormalainen, Emmi Tuomi, Erno Liukkonen, Essi Makkonen, Hanna Halme, Hanna Leino, Hanna Liimatainen, Hanne Kortelainen, Hanne Ylitalo, Heidi Elo, Heidi Klubb-Ylilauri, Heidi Pallari, Heini Niemelä, Henna Fränti, Henna Moisio, Iida Malinen, Iina Keisala, Iivari Peltonen, Ilari Jääsalmi, Ira Selkälä, Isabel Fernandez Garcia, Jaakko Lehtolainen, Jaakko Vainionkulma, Jaana Helander, Jaana Nummiranta, Jaana Petäjoki, Jael Silander, Janette Poikela, Jani Suomalainen, Janita Maijanen, Janne Pajunen, Jari Löppönen, Jari Tanskanen, Jarkko Sirainen, Jemina Markkanen, Jenni Kemppainen, Jenni Koskivuori, Jenni Marttila, Jenni Salmela, Jenni Turpeinen, Jessica Pitkänen, Johanna Pasma, Johanna Rosenqvist, Joni Hietanen, Joni Liikala, Jonna Pauhe, Joonas Oja, Joonas Rönkkönen, Jouni Metso, Jukka-Pekka Mattila, Juuso Fast, Kaisa Karvonen, Kaisa Suhonen, Kalle Kohonen, Karin Pasanen, Karoliina Ala-Luopa, Kati Hänninen, Kati Kuikka, Katja Kuusirati, Katja Mäki, Katja Ruotsalainen, Katja Uustalo, Kirsi Lankinen, Kirsi Mäkinen, Kirsi Partanen, Kirsi Purola, Kirsi Salo, Kirsimari Peltomäki, Larissa Mouhu, Lasse Raivio, Laura Ahmad, Laura Sarasto, Laura Sinkkonen, Leena Kautto-Kouka, Leena Miettinen, Leena Puttonen, Leena Valtonen, Lina Nybjörk, Linda Staffans, Linda Österberg, Maarit Iso-Jaakkola, Maija Peura, Maija Viitanen, Malin Eriksson, Margit Kontola, Mari Jokela,

Marika Huusko, Marika Jousmäki, Marika Kananoja, Marika Kursu, Marika Mäkinen, Marita Vartiainen, Maritza Shabani, Marja Valikainen, Marjaana Anttonen, Marja-Maija Pyykkönen, Marjo Ahola, Marjo Ruuska, Marjo Ullgren, Marjukka Tyvelä, Markku Huovinen, Markku Iso-Heiko, Matti Hulkkonen, Matti Rintamäki, Matti Vesterinen, Mauri Vainio, Merja Laitala, Merja Lukinmaa, Merja Suominen, Mervi Alitalo, Mervi Hotokka, Mervi Laakkonen, Mervi Mikkonen, Mia Karvonen, Miia Aaltonen, Miia Hämäläinen, Miia Oksanen, Miika Sandberg, Mika Turkka, Mika Ylitalo, Mikko Ampula, Mikko Hietalahti, Mikko Niemi, Mikko Nisukangas, Minna Heinonen, Minna Herukka, Minna Lappalainen, Minna Lottanen, Minna Männikkö, Minna Rautioaho, Mira Kämäräinen, Mira Pietikäinen, Mona Kaverinen, Moona Hellsten, Måns Aldén, Nancy Hyytiäinen, Nina Lindvall, Noora Alhainen, Noora Herranen, Noora Immonen, Noora Kuuskoski, Olli Saarinen, Outi Grekula, Outi Pohja, Panu Räsänen, Pasi Niskala, Pauliina Koljonen, Pauliina Pihlajaniemi, Pauliina Sormunen, Pekka Loikkanen, Pernilla Bäcklund, Pertti Rytkönen, Petra Mäki, Piia Murtomäki, Pirita Kylmä, Pirkko Suhonen, Päivi Hämäläinen, Päivi Isuls, Päivi Kandolin, Päivi Kemppainen, Päivi Lahti, Päivi Myllylä, Päivi Sippola, Päivi Sirviö, Raija Massey, Riika Ukonaho, Riikka Eerikinharju, Riikka Tuovila, Riitta Rytkönen, Riitta Ukura, Saana Guttorm, Sakari Wuorijärvi, Sami Nikkanen, Sami Renberg, Sanna Arminen, Sanna Kosunen, Sanna Vartiainen, Sanni Laurila, Sanni Suvila-Nuutinen, Sara Sundqvist, Sari Kalliosaari, Sari Kattainen, Sari Okkonen, Satu Karvonen, Satu Lankinen, Satu Punkari, Siiri Suhonen, Silja Piirainen, Sini Pohjankoski, Sini Rautiainen, Sirpa Rautio, Soili Uotila-Välimäki, Sole Silfverberg, Susanne Pohjola, Suvi Björk, Suvi Lehojärvi, Tanja Jokiniemi, Tanja Koivumäki, Taru Leppimäki, Taru Marttelin, Teresa Termonen, Tero Huvi, Tero Myllyvirta, Tero Rautio, Tero-Petri Suovanen, Tia-Marika Sohlman, Tiia Backman, Tiia Laine, Tiia Niuranen, Tiia Vilppula, Tiina Aydin, Tiina Myllymäki, Tiina Parkkinen, Tiina Pyrrö, Tiina Teinilä, Tiina Vaattovaara, Timo Pessala, Titta Brunou, Tommi Grönroos, Tommi Iivonen, Toni Koistinen, Topi Kemppainen, Tuomas Kärki, Tuomas Runnako, Tuomo Turunen, Tuula Sarajärvi, Tuuli Rissanen, Tuulikki Luokkala, Tytti Nevala, Ulla Lehtolainen, Ulla Mänttari-Tikka, Veli-Pekka Kontio, Vesa-Matti Lehtinen, Virpi Huittinen, Virpi Jummppainen, Äyngün Hairetdin-Moilanen

Undervisnings- och
kulturministeriet



Anna Vilen

Etsivän nuorisotyön kehittämisen tuki -projekti
Espoon nuorisopalvelut 2018

